

پان ایوانیسم، نهضت:

پانه ایران

حکمت ملت

Hakemiat Mellat

ضد استثمار، ضد استعمار، ضد استبداد

شماره ۱۰۸، سال بیازدهم، شهریور و مهر ۱۳۸۷ خورشیدی

هفته دفاع مقدس گرامی باد

سوسیالیسم، دموکراسی بر بنیاد ناسیونالیسم

به نام خداوند جان و خرد

در این شماره می خوانید:

- ۳..... مصاحبه سرور محسن پزشکپور در مورد جزایر سه گانه(بخش سوم)
- ۷..... خون شهدای سوم شهریور می گوشد...از سرور مهندس رضا کرمانی
- ۹..... منافع ملی ایران در منطقه قفقاز (بخش اول)...از سرور مهندس هونم اسکندری
- ۱۳..... نبرد بر سر هست و نیست (بخش سوم)...از سرور دکتر فرشید سیمیر
- ۱۶..... کالبد شکافی روشنفکران دینی(بخش پنجم)...از سرور منوچهر بیزدی
- ۲۲..... نگاهی گذرا بر تاریخچه پان ایرانیسم (بخش ۶۴)...از سرور مهندس رضا کرمانی
- ۲۵..... اخبار حزبی
- ۲۶..... عملکرد حاکمیت فرقه ای و عدم شناخت منافع ملی در بحران قفقاز...از سرور اتروپات
- ۲۹..... کشف سنگ نگاره های باستانی در مازندران
- ۳۰..... پرسش از تاریخ (بخش ششم)...از سرور شهرام بیزدی
- ۳۸..... به انگیزه‌ی هشتم خداداد و سالروز شهادت علیرضا رئیس

نشریه داخلی حزب پان ایرانیست

شماره ۱۰۸

سال یازدهم، شهریور و مهر ۱۳۸۷

این نشریه ملی از هرگونه مطلب سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، علم و ادب که در آن منافع ملی باشد سخن می گوید. ماهیت یک بار به چاپ می رسد و نوشتارهای سودمند با امضای مشخص را می پذیرد. اسم و امضا نزد حاکمیت ملت محفوظ خواهد ماند.

ایران دوستان و هموطنان، ماهنامه حاکمیت ملت را بخوانید و آن را در بین دوستان و آشنايان خود پخش کنید

تماس با ما:

نشانی ما در شبکه اینترنت: WWW.PAN-IRANIST.BLOGFA.COM و WWW.PANIRANIST.ORG

نشانی تارنمای دفتر شمال کالیفرنیا: WWW.PANIRANISM.OGR

با حزب پان ایرانیست از طریق نشانی زیر در ارتباط باشید:

MASHALEMEHR@YAHOO.COM

AZSOHRAB27@YAHOO.COM

AKHGAR@HAFIZ.NET

تلفکس قائم مقام دبیر کل حزب پان ایرانیست: ۰۲۱-۸۸۳۶۳۹۱۸

صاحبہ سرور محسن پژشکپور (پندار) در مورد جزاير سه گانه

بخش سوم

حاکمیت ملت: در شماره گذشته، بخش دوم مصاحبہ سرور محسن پژشکپور با کیهان هوائی در مورد جزاير سه گانه ایران در خلیج فارس و جدایی بحرین به چاپ رسید. این مصاحبہ با توجه به مطرح شدن دوباره ادعاهای واهمی اعراب و عدم توافقی دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی در دفاع از حقوق اساسی ملت ایران، مورد توجه بسیاری از کارشناسان و صاحبینظران قرار گرفت. در این شماره بخش سوم این مصاحبہ آورده شده است. این مصاحبہ چهارشنبه ۲۲ مهر ۱۳۷۱ در نشریه کیهان هوائی به چاپ رسیده است.

به داستان‌های اساطیری می‌رسد و از آن داستان‌ها هم می‌گذرد و هنگامی که غل و زنجیرهای استعمار سست شد، بنای آن از ترکمنستان گرفته تا ترکیه، از ترکیه تا بین‌النهرین و عراق کنوی- و از آن جا گرفته تا ترکمنستان، گرفته تا تاجیکستان و از تاجیکستان گرفته تا ازبکستان، بار دیگر بر پا شد و تمامی این‌ها نشانه‌های حاکمیت ملی است. شاید برای خیلی‌ها قابل لمس نباشد اما فرمان تاریخ و حکم محظوظ تاریخ بالاتر از اشخاص و تمایلات دولت‌ها و امپراتوری‌ها است. بنابراین دولت‌ها و حکومت‌هایی که مقابل این احکام بایستند لامحاله سقوط خواهند کرد و من بارها بیان کردم ملت ایران چنین ملتی است. ملتی است که به اندازه پیری زمان، دولت‌های متعدد دیده و اتفاقاً سرزمینی است که بیش از حد شاهان را کشته است. شاید تعجب کنید ولی من صریحاً این را با خود شاه در میان گذاشتم، چرا؟ چون مردم ایران بیش از همه علیه فرمانروایان خود قیام کردند. از داستان‌های اساطیری بگیرید تا قیام کاوه آهنگر علیه ضحاک ستمگر تا واقعیت‌های تاریخ ایران، مؤید این سخن است.

آن جایی که حکومت‌ها مسئولیت و رسالت خود در برابر تاریخ و ملت ایران را از یاد برندند و بر چهارهای حاکمیت ملی پنجه انداختند آن گاه مردم قیام و حکومت‌ها را سرنگون کردند. رژیم گشته تنها به دلیل عنوانش سقوط نکرد بلکه بیشتر به دلیل ماهیتش بود. یعنی آن جوهر حیاتی حکومت که در ک مسئولیت در برابر ملت و فرهنگ این ملت است را از یاد برداشت. این امر شامل هر حکومتی می‌شود. بنابراین اصل اول این است که حاکمیت قابل تجزیه نیست و باز توضیح می‌دهم حکومت‌ها باید بدانند در مصاف

کیهان هوایی: در قسمت قبل درباره‌ی مسئله بحرین، مسائلی را مطرح کردید و از جمله اشاره کردید که حاکمیت قابل تجزیه نیست و هم چنین تأکید داشتید که این بحث را به صورت جدی با شاه هم در میان گذاشتید. لطفاً ضمن بی‌گیری بحثتان در این زمینه، بفرمایید که آیا در رژیم گشته و در مجلس شورای ملی آن، قانونی درباره‌ی پذیرش استقلال بحرین از سوی ایران به تصویب رسیده است یا نه؟

پژشکپور: مقدمتاً باید بگوییم که ملت ایران جزو محدود ملت‌هایی است که تاریخ استقلال ندارد، زیرا یک ملت ساختگی نیست. ملتی است که اگر ریشه‌یابی کنیم در دل زمان و تاریخ گم می‌شود. از تاریخ مستند و تاریخ اساطیری هم می‌گذرد و به آن مرحله‌ای می‌رسد که اصلاً در تاریخ ما نمی‌توانیم آن را ببینیم. بسیاری چیزهای است که تابلوی تمام نمای این تاریخ و این تمدن گمشده در دل زمان است. مثلاً ریشه‌ی نوروز را شما نمی‌بینید که به کجا می‌رسد. ظاهرآ

مردم منطقه و تمام مردم فارسی زبان دنیا و برای ثبت در تاریخ آن را معنکس کنند. بنابراین ابتدا به این بحث از نظر قانون اساسی می‌پردازیم. شما می‌دانید که آثار حقوق اساسی و اقداماتی که بر اساس آن انجام می‌گیرند به نسل‌های بعد منتقل می‌شود و این از مختصات حقوق بین‌الملل هم است و بعد بیان خواهم کرد که این چون با حقوق اساسی وقت ایران منطبق نبوده و در نتیجه از نظر حقوق بین‌الملل هم اعتبار ندارد و یک جدایی قانونی و قطعی تلقی نمی‌شود.

در اصل سوم متمم قانون اساسی مشروطیت- در قانون اساسی مشروطیت «سیم» نوشته شده- چنین تصویب شده است: حدود مملکت ایران و ایالات و ولایات و بلوکات آن تغییر پذیر نیست مگر به موجب قانون. «بنابراین هر گونه تغییر حدود و ثغور مملکت به موجب همین قانون ممنوع بوده و چقفر جالب است که تغییر حدود و ولایات را هم محدود و منوط به جواز قانون کرده است.» در پرانتز باید بیان کنم آن زمان حتی با آن که واضعین قانون اساسی آن وضعیت را داشتند و تقریباً آن قانون اساسی، یک قانون اساسی ماسونیک است ولی در آن تأکید شده که دولت‌ها حق ندارند در حدود جغرافیایی ایران تغییر ایجاد کنند.

حال بینیم تعریف «قانون» در قانون اساسی چیست؟ در اصل ۲۶ متمم قانون اساسی زیر عنوان قوای مملکت (هر جا که نکر قانون اساسی می‌کنم منظورم قانون اساسی مشروطیت است) آمده است: «قوای مملکت ناشی از ملت است و طریقه استعمال آن قوا را قانون اساسی معین می‌کند» بنابراین و به موجب این اصل در هر شرایطی انجام هر گونه اقدامی می‌باشد به نحوی باشده که نماینگر اراده‌ی ملت باشد ولو به طور صوری. بدون این که بخواهم وارد بحث میزان نماینگی چنین مجلس‌هایی از ملت شو姆 می‌گوییم چون در این مورد طبق اصول این قانون، عمل نشده پس مطلقاً دارای هیچ گونه اعتبار قانونی نیست. بعد در اصل ۲۷، قوای مملکت را تجزیه می‌کند. اول می‌گوید: قوه‌ی مقننه که مخصوص است به وضع و تقویت قوانین «این قوه ناشی می‌شود از اعلیحضرت

با سیاست‌های استعماری از بین رفتن خود را بر تسليم در مقابل این سیاست‌ها مرچ شمارند و این مسئله‌ی مهمی است.

برگردیم به بحث، بد نیست بگوییم بر اثر موضع‌گیری‌هایی که من داشتم هیچ قانونی در مجلس گذشته درباره‌ی جدایی بحرین به تصویب نرسید. این مجلس اولین دوره‌ای بود که پان ایرانیست‌ها در آن شرکت می‌کردند. در این دوره اولاً نه چیزی به عنوان طرح و لایحه برای قبول استقلال و جدایی بحرین، یا تغییر در حدود و ثغور مرزهای ایران در سواحل جنوبی خلیج فارس به مجلس آمد و نه به این عنوان قانونی از مجلس گذشت. بنابراین ما قانونی به عنوان قانون قبول استقلال بحرین نداریم و آن چه دولت مآل ناچار شد به مجلس بیاورد چیزی بود به عنوان یک گزارش. من این جا باید به طور قطع توضیح بدهم. شاید تاکنون این مسائل توضیح داده نشده و ضرورتی هم نمی‌داشت ولی حال که این مسائل را به وجود آورده‌اند باید بیان کنیم تا مردم بدانند سیاست‌های استعماری چه ترفندهایی به کار برند و چه توطئه‌هایی انجام دادند. تازه اکثریت آن مجلس هم در شرایط خاصی، به چیزی که اصلاً جنبه قانونی نداشت «آری» و «صحیح است» گفتند. در حالی که هیچ اثری بر آن نمی‌تواند مترتب باشد، برای این که چه بسا ممکن است دولت، مقاله‌ای را در مجلس بخواند و نماینگان هم آن را تأیید کنند ولی این که از نظر حقوق اساسی ارزشی نمی‌تواند داشته باشد. به هر حال از نظر حقوق اساسی وقت ایران، توطئه جدایی بحرین مطلقاً به نتیجه نرسید و هیچ نوعی اثر قانونی بر آن گزارش مترتب نیست.

کیهان هوایی: مفاد این گزارش چه بود و از طرف چه کسانی در مجلس طرح شد؟

پژشکپور: این مسئله بسیار مهمی است و امیدوارم همان طور که کیهان هوایی منعکس‌کننده‌ی این مسائل است روزنامه‌های دیگر هم برای آگاهی ملت ایران بلکه تمام

ولی مقابله و مقاومت و مواضع فراکسیون پان ایرانیست و مسائلی که من در این حادثه خطیر و بزرگ شخصاً دنبال کردم سبب شد که چیزی به عنوان لایحه به مجلس نیاید و سبب شد ما در این مورد چیزی به نام قانون نداشته باشیم.

در اینجا بیان کنم که غالباً برخی می‌گویند از تاریخ و حق تاریخی نمی‌شود سخن گفت و بعضی سیاست‌های استعماری یاد گرفته‌اند که منکر حقوق تاریخی بشوند. چرا؟ چون که از این نظر نگرانی نداریم. در واقع آنها از این بابت نگرانی دارند زیرا حقوق تاریخی بالآخره هویت یک ملت است. سند زندگی و روابط یک ملت، تاریخ آن است.

تبیغاتی که اکنون شروع شده و دامن زده می‌شود همه برای این است که هویت‌های تاریخی ترک و حقوق تاریخی فراموش شود و کشورها علماً در مسیر اجرای سیاست‌های استعماری قرار گیرند. می‌خواهند پیوندهای تاریخی را قطع کنند ملیت‌های دروغین با دولت‌های ساختگی ایجاد کنند و این مسئله‌ی مهمی است و باید بدانیم که توطئه استعمار در همین مورد است. طرح توطئه ایجاد نظم نوین استعماری، ماسونیری و صهیونیستی دقیقاً به همین دلیل است. ما باید به این طرح مقابله کنیم و نقطه مقابل ما بایدما در موردی است که حقوق ملت ایران به عنوان ام القراءی جهان اسلام و به عنوان قلب تپندهی جهان ستم کشیده مطرح است.

حال برای این که چگونگی تدوین و اجرای قانون را بیان کنم نمونه‌ای را عرض می‌کنم و این نمونه اتفاقاً مربوط است به زمانی که دولت ایران تشکیل ۱۴ استان را اعلام کرد که استان چهاردهم بحرین و تمام جزایر ایران در خلیج فارس بود. البته در متن قانون نیامد زیرا ضرور نبود. اما وقتی این قانون پیشنهاد و بعد تصویت شد آن‌گاه وزارت کشور تقسیمات کشوری را پیاده کرد و دو نماینده از بحرین و این جزایر برای مجلس در نظر گرفته شد که متأسفانه هیچ‌گاه این نمایندگان در مجلس حضور نیافتند. ولی به هر حال این قانون گذشت و در این تقسیمات، جزایر بحرین جزو این حوزه اعلام شد. این موارد از مجموعه

شاهنشاه و مجلس شورای ملی و مجلس سنا و هر یک از سه منشاء حق انشا قانون را دارند ولی استقرار آن- استقرار آن یعنی تصویب و قطعیت آن- موقوف است به عدم مخالفت با موازین شرعی و تصویب مجلسین و توشیح به صحیه‌ی همایونی و لکن البته تصویب راجع به دخل و خرج مملکت از مختصات شورای ملی است.» بعد در قسمت دیگری آمده است: «شرح و تفسیر قوانین از وظایف مختصه شورای ملی است.»

بنابراین در اصل ۲۷ متمم قانون اساسی نحوه قانون‌گذاری را مشخص کرده که ابتدا به تصویب مجلسین رسیده و سپس به صه شاه برسد. آن‌گاه به موجب اصلی که در قانون مدنی آمده، در روزنامه‌های رسمی درج شود و بعد از این است که رسمیت پیدا می‌کند. فکر می‌کنم اصل ده قانون مدنی باشد.

بنابراین تا استقرار قانون، سه مرحله وجود دارد: ۱- مرحله انشا قانون (نوشتن متن قانون)، ۲- مرحله تصویب قانون، ۳- مرحله استقرار قانون. انشا قانون مثلاً از طرف شاه به این گونه بود که به صورت لایحه از طرف دولت به مجلس می‌آمده است یا مجلس انشا قانون می‌کرد که «طرح» گفته می‌شد. یعنی می‌باشد عنوان مشخص داشته باشد، یک شوری یا دو شوری اش- یک فوریتی و دو فوریتی- مشخص باشد یا مثلاً اگر سه فوریتی بود این ذکر شود و این سه فوریتی هم به گونه‌ای بود که در همان جلسه تصویب و پس از صه شاه، قانون می‌شد. بنابراین طرح و لایحه مراحل خاص خود را باید می‌گذراند و پس از تقديم به مجلس باید به کمیسیون‌ها فرستاده می‌شد. در آن جا مورد شور و مشورت قرار می‌گرفت و بعد در مجلس شورا بررسی می‌شد به ویژه هنگامی که اصلاً مجلس سنا نبود- لواح و طرح‌ها پس از طی مراحل به دفتر شاه می‌رسید و پس از امضا برای اجرا به دولت ابلاغ می‌شد. در همین جا عرض کنم برای مسئله بحرین هرگز چنین چیزی صورت نگرفت؛ نه لایحه‌ای از طرف دولت آمد و نه نمایندگان طرحی دادند. البته قصد داشتند لایحه بهدهند

به این دستخط است مورد اجرا گذاشته شود. ماده دوم: هیأت دولت مأمور اجرای این قانون است. به تاریخ هجدهم مرداد ماه ۱۳۳۹. مورد فوق در صفحه ۹۴ مجموعه قوانین ۱۳۳۹ شمسی درج شده است.

در همان مجموعه، جزایر متعلق به ایران در خلیج فارس، به همین عنوان «جزایر متعلق به ایران در خلیج فارس» ذکر می‌شود و مرکز حوزه انتخابیه آن به تشخیص وزارت کشور محول می‌شود. تعداد نمایندگان آن دو نفر و قسمتی از آن حوزه انتخابیه، جزایر بحرین ذکر می‌شود. این نکته بی‌گمان در بایگانی وزارت کشور هست و باید مورد توجه مقامات و مسئولان مملکتی قرار گیرد.

این فرم قانونی است و وقتی به این صورت انجام گرفت و تمام شد این می‌شود قانون و آن وقت قابل اجراست. در نتیجه با توجه به اصل سیم متمم قانون اساسی و با توجه به اصل ۲۷ متمم قانون اساسی- که البته اصول بسیار دیگری هم در قانون اساسی مشروطیت در این باره هست- اصولاً چیزی به عنوان قانون همان طور که بیان کردم برای جدایی بحرین از مجلسین نگذشت.

کیهان هوایی: پس بدین ترتیب ما برای اثبات حاکمیت خود بر بحرین قانون داریم ولی بر نفی آن هیچ گونه قانونی وجود ندارد.

پژشکپور: بله برای اثبات آن داریم. هرچند اثبات نمی‌خواهد. این حکم مسلم تاریخ است ولی برای نفی آن هیچ قانونی نداریم. حال همین استدلال ناظر به جزیره ایموسوی هم است متنها در بعد کوچک تر. اصولاً هیچ مقامی قدرت نداشته و ندارد که در حدود و ثغور ایران تغییراتی بدهد. بنابراین هیچ نوع نوشтар و هیچ نوع قراردادی- هر کس هم که امضا کرده باشد- جنبه قانونی از نظر حقوق اساسی وقت ایران ندارد که بتواند برای ملت ایران مسئولیت ایجاد کند. گذشته از آنچه بیان کردم اصولاً حاکمیت ملی قابل تجزیه نیست یعنی اگر در هر شرایطی چنین قانونی را می‌گذرانند- کما این که اگر مقاومت ما نبود می‌گذرانند- با این وجود هم قابلیت اجرا نداشت.

حقوقی سال ۱۳۳۹ است به هر حال در مطالعه مجموعه قوانین سال ۱۳۴۹ که توطئه نافرجام جدایی بحرین صورت گرفت به قانونی که استقلال بحرین یا تغییر در حدود و ثغور ایران در خلیج فارس باشد برخورد نمی‌کنیم.

کیهان هوایی: حضور دو نماینده در سال ۱۳۳۹ از جزایر خلیج فارس قانونی شد یا خیر؟

پژشکپور: بله این قانون بود لکن انتخابات در آن صورت نگرفت. در بسیاری از حوزه‌ها اصولاً انتخابات انجام نمی‌شد. این در جمهوری اسلامی هم اتفاق می‌افتد که انتخابات در بعضی جاهای صورت نمی‌گیرد ولی این در رژیم سابق زیاد اتفاق می‌افتد مثلاً اگر از جهتی در مورد حوزه‌ای وجود داشت انتخاباتش انجام نمی‌گرفت.

برگزار نشدن انتخابات هم به هیچ وجه نمی‌گذرد. این حوزه نیست بلکه انتخابات ممکن است بعداً انجام شود. وزارت کشور طبق قانون شماره ۲۴۰۲ باید به وظیفه خودش عمل می‌کرد. این قانون تمام مراحل خود را گذراند و تصویب شد و به صلح شاه رسید وزارت کشور آن را از دفتر شاه گرفت. در این قانون چنین آمده است:

«فرمان همایونی دایر به اجرای قانون جدید انتخابات مجلس شورای ملی و قانون منضم آن که به تصویب مجلس سنا و مجلس شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ می‌گردد». پس از دفتر شاه این قانون به وزارت کشور ابلاغ شده است. در تمامی ادوار هم چنین بوده است، چه در زمان قاجاریه چه رژیم پهلوی. ممکن است اصطلاح اشایی تغییر پیدا کرده باشد ولی فرم همین است:

«با تأییدات خداوند متعال ما پهلوی شاهنشاه ایران- در آن زمان امضای شاه بالای نامه قرار می‌گرفت و بنابر اصل ۲۷ متمم قانون اساسی این امضا را قبل از متن قانون می‌گذشتند و البته همان اصطلاح قانون اساسی را که صلح

بود به کار می‌بردند- نظر به اصل ۲۷ متمم قانون اساسی مقرر می‌داریم ماده اول قانون جدول جدید انتخابات که به تأیید مجلس سنا و شورای ملی رسیده است و منضم

ریسمان الهی دارد و ملت ایران این مبارزه را نخواهد باخت و اگر کسانی زیر ماسک مخالفت با رژیم و نظام جمهوری اسلامی از این حقوق مسلم ایران دفاع نکرده و در برابر این توطئه‌ها سکوت یا همراهی کنند بار دیگر نشان خواهند داد که دست در دست سیاست‌های استعماری گذاشته‌اند و در نتیجه از دشمنان بیگانه نسبت به ایران بیگانه‌تر و خطرناک‌ترند. من به هیچ وجه به عنوان یک ایرانی از خیانت آنها چشم نمی‌پوشم و در اینجا ماده ۳۱۰ قانون دادرسی و کیفر ارتش - از مجموعه قوانین مجازات رژیم گذشته - را بیان می‌کنم که تأکید کرده است هر کس به نحوی از انحا برای جدا کردن قسمتی از قلمرو حاکمیت یا برای خطر وارد کردن به تمامیت ارضی و استقلال ایران اقدام کند به اعدام محکوم خواهد شد و فرقی هم نمی‌کند که کسی نماینده مجلس باشد که بخواهد قسمتی از مملکت را تجزیه کند یا پیشمرور باشد یا کارمند عادی. این عبارت است مشارکت در توطئه برای تجزیه قسمتی از مملکت و این به اقدامات همه کسانی هم که امضاکنندگان چنین نامه‌ای (تفاهمنامه ۱۹۷۱ میان ایران و شارجه) بوده‌اند، ناظر است. بنابراین ما به این نتیجه رسیدیم که مطلاقاً قانونی به عنوان قبول استقلال بحرین یا جدایی بحرین یا حتی تغییر در حدود و ثغور مرزها در خلیج فارس نداریم و این از نظر بحث حقوق اساسی است. اما این که درگیری‌ها چه بود و چه مذاکراتی در مجلس شورای ملی صورت گرفته می‌گذاریم برای جلسه بعد. مشکریم.

ما در قانون اساسی چیزی به عنوان گزارش دولت نداریم. گزارش دولت که نمی‌تواند جایگزین قانون شود. قانون تعریف خاص دارد. باید مراحل خاص خود را بگذراند. بنابراین «گزارش دولت» و اقداماتی که در این زمینه صورت گرفتند، عبارت است از یک طغيان و یک اقدام در یک توطئه عليه تمامیت ارضی ایران، اگر چه در صورت قانونی شدن هم، آنها نمی‌توانستند از زیر بار مسئولیت شان شانه خالی کنند اما مشکل اصلی این جاست که این قضایا مسیر قانونی خود را طی نکردند. بنابراین تمامی کسانی که به عنوان شاه، نماینده‌گان مجلسین هیأت دولت، روزنامه‌نگاران، ریس‌سناتار ارتش (که بعدها به آن خواهم پرداخت) در این کار، مشارکت کردن این‌ها هم اقدام‌کنندگان عليه تمامیت ارضی و استقلال ایرانند و به موجب قوانین جزایی گذشته باید مورد تعقیب قرار گرفته و به مجازات برسند و این از مواردی است که من همواره تأکید کرده‌ام. به هر حال نباید ملت ایران به حقوق فطعی و به ویژه تمامیت مملکت، گذشت داشته باشد. این موضوع قطعی است و شرم‌آور است که رادیو مجاہدین خلق بعد از رادیو اسرائیل اعلام می‌کند که این جزایر متعلق به اعراب است و بسیاری از کسانی که خود را جزء اپوزیسیون می‌دانند در برابر این توطئه سکوت می‌کنند. من از همین جا اعلام می‌کنم به مانند دفاع مقدس، این مبارزه نیز یک

خون شهدای سوم شهریور می‌جوشد

(دشمنی در نهاد هر بیگانه نهفته است.)

سوم شهریور ۱۳۲۰، ارتش جوان و نیروی دریایی نویای ما را با حملات ددمنشانه‌ی خود به خاک و خون کشیده و آن را متلاشی نمودند. افراد هیأت حاکمه خانه ایران و رجال آنگلوفیل و روسوفیل، فرمان انحلال ارتش

شصت و هفت سال پیش دشمنان تاریخی این سرزمین خدایی یعنی روس و انگلیس به همراه استعمارگر نو رسیده، یعنی دولت آمریکا به ایران زمین تاختند. آنان با بورش بدون اعلان جنگ به خاک پاک ایران، در بامداد

سوم حسن میلانیان، ناو سروان یداشه بایندر، ناوبان ابراهیم هریسچی و گروهی دیگر از دلاوران نیروی دریایی ایران مردانه جنگیدند تا در راه دفاع از آبهای ایران زمین به شهادت رسیدند.

بیگانگان ثابت نمودند که دشمن ملت ایران هستند و اصولاً بنا به شعار آمده در کتاب مقدس بنیاد مکتب پان ایرانیسم: «دشمنی در نهاد هر بیگانه مستتر است» و اگر کسانی امروز با ما دشمنی نمی‌کنند سبب آن اقتصادی منافع خوشناس است. این تهاجم به ایرانیان درسی داد که باید تا ابد آن را فراموش نکنیم. انگلیسی‌ها و روس‌ها و اخیراً آمریکایی‌ها مسببین تجزیه قسمت‌های وسیعی از سرزمین ایرانیان بوده و اکنون نیز جهت چپاول منابع زیرزمینی ما از قبیل نفت و گاز و اورانیوم و طلا و غیره دائماً در حال توطئه و دسیسه می‌باشند.

پان ایرانیست‌ها تنها گروه سیاسی برخاسته از دامان این سرزمین بوده و هستند که از آغاز تجاوز بیگانگان به ایران با حمله با سنگ به تانک‌های روس‌ها در خیابان‌های تهران در برابر این جنایت هولناک بیگانگان ایستاده و هر سال یاد چهارماهان نیروی دریایی را گرامی می‌دارند. و به دنبال این تجاوز دشمنان به خاک ایران و کشتار میهن‌پرستان این سرزمین بود که شعارهای جاودانی «خون شهدای سوم شهریور می‌جوشد» و «انتقام مظهر عدل الهی است» از سوی پان ایرانیست‌ها سر داده شد و هنوز نیز در راه برآوردن این آرزو پای می‌فرشدند.

باشد که سوم شهریور در خاطر ایرانیان زنده نگاه داشته شده و از ابراز دوستی و اعتماد نسبت به متاجوزین و دشمنان خودداری شود.

پاینده ایران

را دادند. رضاشاه بزرگ را انگلیسی‌ها به زور تبعید نمودند و آنگاه میهن ما را به اشغال در آوردند.

فرماندهی جوان و قهرمان نیروی دریایی ایران، دریادار بایندر، جمعی از ملوانان و ناویان ایران را کشتد و ناو‌های جنگی بیر و پلنگ را غرق نمودند. اما بر خلاف هیأت حاکمه خائن و تسليم شده‌ی ایران، مردان مبارزی چون دریادار بایندر، ناخدا نقدی، ناوبان یک کهنمویی، ناخدا

ارتش ایران باید در خلیج فارس، نیروی فائقه و در منطقه بازوی پرتawan ملتهاي ستم کشideh و جنبشهاي ضد استعمار و آزادگي بخش و در سراسر جهان دشمن نیرومند دشمنان بشريت باشد.

منافع ملی ایران در منطقه‌ی قفقاز(بخش اول)

مهندس هومن اسکندری

قفقاز و توجه به مشترکات تاریخی و فرهنگی هزاران ساله‌ی مردمان این مناطق با دیگر اقوام جامعه‌ی بزرگ ایرانی به راههای شناخت مسائل اساسی این کشورها و راهکارهای کمک به احیاء و رشد بنیانهای فرهنگی، فکری و هنری مردم این مناطق و فراهم آوردن موجبات پیوستن دوباره‌ی آن‌ها به جریان اصلی فرهنگ و تمدن ایرانی پیروزیم. بدون تردید خلاء قدرت ناشی از عدم حضور قدرت ملی ایران در این مناطق، نه تنها ملت ایران را از پتانسیل‌های موجود در این مناطق محروم می‌سازد، بلکه باید به این مسئله‌ی مهم و اساسی توجه داشت که بحران و ناامنی در این مناطق، به صورت مستقیم و غیر مستقیم بر امنیت ملی ما تأثیر گذارد است.

اگر چه در اهداف و منافع کشورها و قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی در آسیای مرکزی، دریای مازندران و قفقاز نوعی همبستگی و پیوستگی وجود دارد، منطقه‌ی قفقاز جنوبی به جهت آن که دروازه‌ی طبیعی ورود غرب به حوزه‌ی دریای مازندران و آسیای مرکزی است، دارای اهمیت استراتژیکی مضاعفی است که در ابتدا به آن می‌پردازیم.

الف. جغرافیای منطقه‌ی قفقاز

منطقه‌ی قفقاز با وسعتی معادل با ۴۰۰ هزار کیلومتر مربع و با جمعیتی در حدود ۲۴ میلیون نفر، به علت سکونت بیش از ۵۰ گروه قومی به نام «موزائیک اقوام» مشهور شده است.

منطقه‌ی قفقاز که ایران و ترکیه در جنوب آن قرار گرفته‌اند، از شرق به دریای مازندران (کاسپین) و از غرب به دریای سیاه متصل بوده و شمال آن را نیز دشت‌های جنوب روسیه محدود می‌کند. موقعیت جغرافیایی فوق‌الذکر،

منازعات اخیر در منطقه‌ی قفقاز جنوبی، حمله‌ی گرجستان به اوستیای جنوبی، واکنش مقابل نیروهای نظامی روسیه در حمله به گرجستان و اشغال اوستیای جنوبی و به دنبال آن اعلام استقلال اوستیای جنوبی از گرجستان توسط دولت نشانده‌ی روسیه، بار دیگر توجهات بین‌المللی و البته حساسیت میهن‌پرستان ایران را به این منطقه‌ی مهم و استراتژیک در معادلات بین‌المللی معطوف کرده است. با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و به وجود آمدن کشورهای مستقل در آسیای مرکزی و قفقاز، تغییرات بنیادین و گسترده‌ای در جغرافیای سیاسی این

مناطق پدیدار شد و خلاء قدرت ناشی از فروپاشی شوروی فرصت جدیدی را برای قدرت‌های منطقه و قدرت‌های بین‌المللی فراهم ساخت تا با توجه به منافع ملی و اهداف بلندمدت استراتژیک خود، باب جدیدی از روابط با کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز را تعریف کند.

قرار گرفتن دریای مازندران در حد فاصل آسیای مرکزی و قفقاز و وجود منابع غنی و قابل توجه انرژی در آن، موجب افزایش توجه بازیگران بین‌المللی به این مناطق شده است.

متاسفانه به علت عدم توانایی حاکمیت فرقه‌ای جمهوری اسلامی در ارانه نقش مثبت و توانمند منطقه‌ای در آسیای مرکزی، حوزه‌ی دریای مازندران و قفقاز، این مناطق حیاتی و استراتژیک جولانگاه قدرت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای دیگر قرار گرفته است. عملکرد حاکمیت فرقه‌ای جمهوری اسلامی در مناطق فوق‌الذکر نه تنها مبتنی بر منافع ملی و اهداف بلندمدت و استراتژیک ایران در این مناطق نبوده، بلکه حتی به نظر می‌آید دستگاه دیپلماسی خارجی ایران فاقد یک استراتژی مدون و روشن در این حوزه‌های مهم و حیاتی ملت ایران می‌باشد. در این سلسله نوشтарها تلاش بر آن دارم تا ضمن بررسی اهمیت منطقه

و دریای مازندران به آسیای مرکزی و چین متصل می‌کند و بدین ترتیب از دوران جاده‌ای ابریشم (silk Road) تا به امروز یکی از مهمترین مسیرهای ترانزیت شرق و غرب می‌باشد. امروز پس از مطرح شدن کریدور شمال-جنوب، این منطقه یکی از مهمترین مسیرهای ترانزیت شمالی و جنوبی می‌باشد.

۲- منطقه‌ی قفقاز اگرچه از گذشته‌های دور دارای پیوندهای عمیق فرهنگی، تاریخی، مذهبی، نژادی، ادبی و هنری چندین هزار ساله با دیگر اقوام جامعه‌ی بزرگ ایرانی و سرزمین‌های ایرانی می‌باشد و همواره جزو حوزه‌های تمدنی ایران زمین محسوب می‌شود، به علت قرار گرفتن در منطقه‌ای خاص، از دیرباز تا کنون، محل تلاقی تمدن‌های بزرگ بوده است. با توجه به قرار گرفتن شاهنشاهی ایران، امپراتوری عثمانی، امپراتوری‌های چین و یونان، سرزمین‌های پهناور روسیه و سرزمین‌ها و دولت‌های اروپایی در اطراف این منطقه، قفقاز همواره محل رقابت و تعارض قدرت‌های وقت بوده است. در حال حاضر نیز قفقاز به طور رقابت و چالش میان روسیه از یک سو، ناتو و غرب از سویی و ایران از سویی دیگر تبدیل شده است.

۳- در داخل قفقاز جنوبی کشورهای ارمنستان و گرجستان دارای مذهب مسیحی و جمهوری آذربایجان (باکو) دارای دین اسلام (اکثریت شیعه) در قفقاز شمالی نیز اکثر جمهوری خودمختار و عمدتاً ایرانی‌تبار روسی نظیر چن، داغستان، اینگوش و غیره، مسلمان‌نشین هستند.

قفقاز از سمت شرق (آن سوی دریای مازندران)، جنوب و جنوب غربی به کشورهای اسلامی و از سوی غرب و شمال به سرزمین‌های مسیحی متصل است؛ بدین ترتیب قفقاز در همسایگی با جهان اسلام و جهان مسیحی قرار گرفته است.

۴- وجود منابع نفت در این منطقه از گذشته و هم چنین کشف منابع عظیم نفت و گاز در حوزه‌ی دریای مازندران، آسیای مرکزی و قفقاز در سال‌های اخیر، اهمیت

که خود معرف اهمیت خاص و منحصر به فرد این منطقه است، منجر به این شده که در طول تاریخ این منطقه به محلی برای رقابت و چالش بین قدرت‌های وقت منطقه‌ای تبدیل گردد.

رشته کوه‌های قفقاز با حدود ۱۵۰۰ کیلومتر طول، سرزمین قفقاز را به دو قسمت شمالی و جنوبی تقسیم می‌کنند. قفقاز شمالی شامل جمهوری‌های خودمختار داغستان، چن، اینگوش، اوستیای شمالی، کاباردیا-بالکارستان، قره چای-چرکس و آدینه است که در حال حاضر در ترکیب فدراسیون روسیه قرار دارند. قفقاز شمالی اگرچه دارای اهمیت استراتژیک فراوان بوده و در واقع نقش منطقه‌ای حائل و خط دفاعی برای روسیه را دارد، ولی این فضای امنیتی روسیه، کاملاً توسعه نیافتد است.

منطقه‌ی قفقاز جنوبی نیز، که در دوران جنگ سرد در منطقه‌ی برخورد قلمروهای دو پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) و ورشو قرار گرفته بود، شامل سه کشور گرجستان، ارمنستان و جمهوری آذربایجان (جمهوری باکو) است که با توجه به منابع انرژی فسیلی منطقه و موارد دیگر که به آنها خواهیم پرداخت، از اهمیت ژئوپولیتیک ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

ب- اهمیت استراتژیک منطقه قفقاز

ویژگی‌های ذیل که به طور مختصر به آنها می‌پردازم، قفقاز را به منطقه‌ای مهم و استراتژیک در تحولات جهانی تبدیل کرده است.

۱- با توجه به این که منطقه‌ی قفقاز از سمت شرق به دریای مازندران (کاسپین) و از غرب به دریای سیاه محدود است، همچنین با توجه به این که از سمت شمال به دشت‌های جنوب روسیه و از جنوب به ایران و ترکیه متصل است، بدین ترتیب هم از لحاظ شمالی-جنوبی و هم به شکل شرقی-غربی، حلقه‌ی اتصال و پیوند میان قاره‌های آسیا و اروپا می‌باشد. این منطقه از طریق یک دالان شرقی-غربی، اروپا را از طریق دریای سیاه، قفقاز

به عنوان نمونه، براین منطقه‌ی فقاز جنوبی می‌توان به منازعات و بحران‌های ذیل اشاره نمود: انتقال بخشی از سوچی علیا به گرجستان، پیدایش جمهوری لزگستان در مرزهای مشترک جمهوری آذربایجان (باکو) با داغستان، پیدایش کنفراسیون خلق‌های فقاز در ترکیب جمهوری‌های خودمختار روسیه و مناطقی از گرجستان، پیدایش داغستان بزرگ با ترکیبی از سرزمین‌های جمهوری آذربایجان (اران)، جدایی آبخازیا از گرجستان و الحاق آن به روسیه، پیدایش جمهوری خودمختار اوستیای جنوبی در گرجستان، لغو خودمختاری اوستیای جنوبی، جدایی اوستیای جنوبی از گرجستان و اتحاد آن با اوستیای شمالی و تشکیل اوستیای واحد، لغو خودمختاری آجاریا، انتقال بخش جنوبی گرجستان به جمهوری آذربایجان (باکو)، انتقال بخش‌هایی از جنوب گرجستان به ارمنستان، اخراج اوستیها از جنوب اوستیا توسط گرجستان، اخراج آجارها از گرجستان، بازگشت ترک‌های گرجی (مسختی) به گرجستان، واگذاری بخش‌هایی از جمهوری آذربایجان (باکو) به گرجستان، لغو خودمختاری قره باغ، بحران قرباباغ به صورت استقلال، کامل قرباباغ، بحران قرباباغ در شکل انتقال به ارمنستان، خودمختاری تالش، بحران کردهای آذربایجان (اران) و آوارگان این جمهوری... و در آخرین مرحله گرجستان به مرکز اوستیای جنوبی، حمله روس‌ها به گرجستان و اعلام استقلال اوستیای جنوبی.

اگر به بحران‌ها و منازعات فوق الذکر، که صرفاً مختص مسائل داخلی کشورهای حوزه‌ی فقاز جنوبی بوده است، منازعات متعدد فقاز شمالی (از جمله جنگ مردم چرن و داغستان با روس‌ها) و هم چنین احتمال بالقوه درگیری در سطح دولت‌های منطقه مانند جنگ بین ارمنستان و باکو و احتمال افزایش بحران بین ترکیه و ارمنستان و یا درگیری احتمالی بر سر تقسیم دریای مازندران و منابع آن را هم در نظر بگیریم، به وسعت نا امنی و بحران در این منطقه استراتژیک پی خواهیم برد.

البته یادآوری این مسأله ضرورت دارد که برخی از چالش‌های موجود میان ساختارهای بر جا مانده از فروپاشی

فوق العاده‌ای به این منطقه در معادلات جهانی بخشیده است. هم چنین قفقاز، در حال حاضر، به مهمترین گزینه برای مسیر ترانزیت انرژی نفت و گاز منطقه به اروپا تبدیل شده است.

لازم به توضیح است که برای انتقال منابع انرژی نفت و گاز از آسیای مرکزی و دریای مازندران به اروپا، مسیرهای ترانزیتی متنوعی نظیر ایران، روسیه و قفقاز مطرح است که به دلیل تلاش آمریکا برای جلوگیری از عبور خطوط لوله از مسیر ایران و پرهزینه و دور بودن مسیر روسیه، منطقه‌ی فقاز به مسیر اصلی خطوط انتقال انرژی تبدیل شده است. در گذشته خط لوله انتقال نفت باکو-باتومی به طول ۸۶۷ کیلومتر در سال ۱۸۹۶ احداث و در سال ۱۹۰۷ مورد بهره‌برداری قرار گرفت. این خط، اولین خط لوله انتقال نفت در شوروی سابق بود که نفت دریای مازندران را به ساحل دریای سیاه منتقل می‌کرد. در فقاز دو منبع استخراج و تولید گاز طبیعی وجود دارد؛ یکی در فقاز جنوبی در قرمداخ (اطراف باکو) و دیگری در فقاز شمالی، در گروزنی (چجن). این منابع از طریق خط لوله انتقال گاز فقاز جنوبی، گاز مورد مصرف منطقه را تأمین می‌کنند. این خط که مهمترین خط انتقال گاز در فقاز جنوبی است در سال ۱۹۵۷ احداث و در سال ۱۹۵۹ به بهره‌برداری رسید. طول این خط لوله در جمهوری آذربایجان (باکو) حدود ۴۲۵ کیلومتر است.

در حال حاضر خط لوله استراتژیک باکو- تفلیس- جیهان نیز از منطقه قفقازی می‌گذرد که به آن خواهیم پرداخت. تمامی مختصات فوق الذکر، بیانگر اهمیت استراتژیک و فوق العاده‌ی منطقه‌ی فقاز در معادلات جهانی و منطقه‌ای و طبعاً در استراتژی‌های ملی ایران می‌باشد.

ج- مقوله‌ی امنیت در منطقه فقاز

بررسی موارد فوق نشان می‌دهد که موقعیت ژئوپولیتیکی و ساختار جمعیتی خاص و متنوع فقاز باعث گردیده تا این منطقه درگیر بحران‌ها و منازعات پی در پی باشد.

راستای وابستگی و تضییع آن‌ها، فاقد بنیان‌ها و زیرساخت‌های قومی اقتصادی هستند که خود به بحران‌ها دامن می‌زنند.

سیاست همسان‌سازی فرهنگی و ایران‌زدایی نظام کمونیستی بر اقوام و تیره‌های ایرانی تحت سلطه شوروی و سلطه فرهنگ روسی بر سایر فرهنگ‌ها نوعی بحران هویت را در این مناطق به وجود آورده است؛ همچنین مذهب‌زدایی نظام کمونیستی در طی بیش از هفتاد سال نوعی بنیادگرایی مذهبی مقابل را باعث گردیده که خود از جمله عوامل بر هم زننده ثبات و امنیت در این مناطق محسوب می‌شود.

علاوه بر تمامی موارد فوق، ورود قدرت‌های بین‌المللی و غیر منطقه‌ای از قبیل ناتو، ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا و اسرائیل و نقش‌آفرینی آنان در مسائل این منطقه، به گسترش ابعاد بحران امنیتی در منطقه دامن می‌زنند که در شماره‌ی آینده به بررسی عملکرد این قدرت‌های فرا منطقه‌ای خواهیم پرداخت.

پاینده ایران

Karen_2535@yahoo.com

اتحاد جماهیر شوروی، ناشی از سیاست‌های رهبران شوروی سابق می‌باشد. با توجه به بافت متنوع قومیت‌های منطقه، مسائل قومی اقوام غیر روس و عمدتاً ایرانی‌تبار همواره در رأس مسائل امنیتی شوروی بوده تا امکان مدیریت بحران‌های قومی برای مرکزیت مسکو فراهم باشد. اما فرالیسم ساختگی اتحاد جماهیر شوروی به علت این که داوطلبانه به وجود نیامده بود و مفهوم دولت- ملت در جمهوری‌های آن شکل نگرفته بود و هم چنین عدم هماهنگی در تقسیم‌بندی‌ها، نه تنها پاسخ‌گوی مسائل قومی در آن درون نبود، بلکه زمینه‌ساز بسیاری از بحران‌های کنونی نیز گردید.

ترسیم مرزهای ساختگی میان جمهوری فدرال یا خودختار در راستای اهداف و منافع رهبران شوروی بدون توجه به واقعیت‌های موجود در این مناطق و بدون انطباق با مرزهای فرهنگی این اقوام (از جمله واگذاری بخش‌های وسیعی از سرزمین‌های تاجیکنشین به ازبکستان و مناقشه قره‌باغ میان باکو و ارمانتان) زمینه‌ساز چالش‌های بعدی گردید.

ساختارهای سیاسی بر جا مانده از شوروی سابق به علت سیاست نابرابری و تبعیض میان روسیه و دیگر مناطق در

که او فرزند ایرانست و سرو ناز ایرانی
سرود مهر میهن مرغ خوش آواز ایرانی
کند حمله بسوی جغدها شهباز ایرانی
که باشد بر وجود نازنیش ناز ایرانی
بدنبال شکار خرس، تیر انداز ایرانی
چنانکه بودم از آغاز هستم باز ایرانی
نگوید هیچ کس قفقاز را قفقاز ایرانی
بیا، زین پس بین در آسمان پرواز ایرانی
کنون باید بر قصد دیگری با ساز ایرانی
بگو بر دشمنان اینست رمز و راز ایرانی

نپندرام بود زیباتر از سرباز ایرانی
بزیر پرچم سیز و سپید و سرخ می خواند
در خش رو زمیدان چون ستاره برق شمشیرش
مبادا بی وجودش خاک پاک کشور ایران
تفنگ خویش بگرفته بکف در مرز میگردد
درون آب دور از مام فریادت زند بحرین
بلوچستان و افغان را زا ایرانست جدا کردند
اگر چندی پروبالش شکسته در قفس دیدی
زمانی گر بساز دیگران ناچار رقصیمیم
زمین و آسمان نا هست ایرانیست پاینده

نبرد بر سر هست و نیست(بخش سوم)

دکتر فرشید سیمیر

اودرنایس (Oder neiss) و بعد از آن منطقه شیتکن را به لهستان بابت غرامت های واردہ از یورشهای غافلگیرانه آلمان هیتلری که در سال ۱۹۳۹ به لهستان شروع شده بود به این کشور واگذار نمایند. بدین طریق خط اودرنایس بوجود آمد که در سال ۱۹۵۰ از جانب اتحاد جماهیر شوروی بعنوان مرز شرقی آلمان شناخته شد. البته این خط توسط سه دولت متفق به رسمیت شناخته نگردید تا وقتیکه ژنرال دوگل در سالهای ۱۹۶۷ در طی سفری به لهستان این خط مرزی را برسمیت شناخت که با واکنش بسیار تند سیاستمداران آلمان و همینطور رسانه های گروهی، احزاب و گروه های مختلف موافق نگردید.

بغیر از این نتیجه‌ی پراهمیتی که در کنفرانس پستدام حاصل شد تصمیماتی درمورد شیوه اداره آلمان بود که میباشد توسط چهار دولت متفق تدارک و سازمان دهی داده می شد. هریک از این دولت متفق نظریت اتحاد جماهیر شوروی- انگلیس- فرانسه و آیالات متحده امریکا می باشد بالانتخاب نماینده هایی از جانب ارش خویش و اعزام آن به مجمع کنترل آلمان که وظیفه اصلی اش اداره امور این کشور بود کار را به انجام رساند در روند اداره می باشد با تصمیمات واحدی این کار انجام می گرفت، در حوزه نفوذی چهار دول متفق اختلاقاتی بروز ننمایدو وظایف اشغال و گذران امور این کشور را به جریان اندازند. از آنجایی که تصمیمات در مجمع کنترل می باشد بصورت متفق القول انجام می گرفت، از همان ابتدای کاملا مشهود بود که جریانات بدون اصطکاک و برخورد میسر نیست. عل الخصوص اگر این مطلب را در نظر بگیریم که این دول در مرحله اول دارای دوساختار کاملا مقاومت با اهدافی کاملا متصادی بودند که با این وصف در مجمع کنترل جمع شده بودند. اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بنماینگی از جانب نیروهای

به هر روی در پایان جنگ جهانی دوم و بعد از آن بعضی از کشورهای جهان موافق با تجزیه شدن بعضی از این کشورها با این نوطنه جدید موافق گشتندولی دلیل های مختلف درونی و بیرونی نقش های تجربه کنندگان این کشورها را با شکست رو برو ساختند.

سرچشممه‌ی این تجزیه ها و جریانهای تخریب آمیز کنفرانس تهران در دسامبر سال ۱۹۴۳ بود که در آن روزولت و چرچیل استاین روسای کشورهای متفق، مسئله ایران بعد از پایان جنگ و مسئله آلمان را مطرح ساختند در مورد ایران توافق شد بعد از پایان جنگ هر سه کشور اشغال کننده ایران موظف باشند که خاک ایران را ترک کرده و می باشند در قبال خسراهای واردہ بر کشور ما بدولت ایران غرامت بپردازند. در کنفرانس جزیره کریمه مجددا مطلب آلمان مورد شود و بررسی قرار گرفت بدین صورت توافقات کلی در مورد آلمان بعد از پایان جنگ حاصل شد.

در کنفرانس یالتا در تابستان ۱۹۴۵ تصمیم گرفته شد که سرزمین آلمان توأم با برلین به حوزه‌ی نفوذی چهار دولت متفق تقسیم شود بصورتی تحت که قسمت میانه آلمان با تمامی امکانات صنعتی و کشاورزی و همینطور استراتژیکی آن تحت نفوذ اتحاد جماهیر شوروی قرار گرفت. بهمین طریق شد که برلین به حوزه‌ی نفوذی چهار دولت متفق تقسیم شد که هریک از آنها با ارتشهای خویش، همانطور که پایتحت اطربیش، وین را به چهار حوزه نفوذی بین خویشتن تقسیم کرده و آن را با سربازان خویشتن اشغال کرده بودند برلین را نیز به این سرنوشت دچار ساختند.

بالاخره در کنفرانس پتسدام در آگوست ۱۹۴۵ متفقین تصمیم گرفتند قسمت اعظم منطقه‌ی شرق آلمان ناحیه

و تلاش‌های این کشور و کمک‌هایی که احتمالاً از جانب دول غربی باین کشور شده مورد ارزیابی قرار داد.

همانطور که اشاره شد بعلت سرسختی اتحاد جماهیر شوروی اینطور که تاریخ نگاران آلمانی ابزار می‌دارند اختلافات موجود مابین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و دول متفق بر سر نظام سیاسی و اقتصادی مستقر در آلمان بالاخره منجر به جدایی حوزه‌ای تحت نفوذ بیگانگان در آلمان از یکدیگر یعنی تقسیم آلمان به دو قسمت شرقی و غربی در سال ۱۹۴۸-۴۹ آشده. بعد از این تقسیم هر یک از دو آلمان ناچار به انتخاب سیستم پول جداگانه ای شدند که اسم پول هر دو دویچ مارک بوده و ظاهر طبق تصورات دولت آلمان شرقی می‌باشد از ارزش یکسانی باشند ولی دولت آلمان غربی از همان ابتدای تولدش کار تجزیه خاک آلمان برایش غیرقابل تصور مینمود لاجرم از تمامی امکانات برای اتحاد مجدد ملتش استعداد می‌طلبید برای نمونه برای اینکه بتواند پیوندهای بین مردم آلمان شرقی و غربی را بمانند گذشته مستحکم نگاه دارد لاجرم می‌باشد تشویق‌های لازم را برای دید و بازدید مردم آلمان غربی از آلمان شرقی را بیش از گذشته تشویق می‌کرد در این راستا دست باقدم جالب و پرهزینه ای زد. بدین صورت که در مرز ورودی آلمان غربی و شرقی به ازاء هر مارک آلمان غربی چهار مارک آلمان شرقی تحویل داده می‌شد تا آنان بتوانند با فراغ بال در آلمان شرقی بر دوستان و اقوام خویش رسیدگی نمایند و هر چه گسترش‌تر نیازهای اولیه آنان از قبیل قهوه - البسه - مواد خوراکی را تامین نمایند.

با جدایی و تجزیه آلمان و برقراری دو سیستم اقتصادی و سیاسی متقابل و ایجاد دو پول جداگانه در هر یک از دو کشور حوزه نفوذی متفقین غربی، آلمان غربی نامیده شد و حالت مستقل یافت. از آنجاییکه شهر برلین در محدوده‌ی جغرافیایی آلمان شرقی وجود داشت و از آنجاییکه این شهر نیز همانطور که در سطور بالا بیان شد به حوزه‌ی نفوذی چهار دولت تقسیم شد لاجرم تردد از آلمان غربی به برلین غربی که تحت نفوذ دولت متفق غرب بود از طریق زمینی می‌باشد از خاک آلمان شرقی باشد. همین موضوع در

کمونیستی سوسیالیستی و دشمن سرسخت آزادی‌های انفرادی اجتماعی و مالکیت خصوصی عدم دخالت دول در امور اقتصادی و کشورهای آیالت متحده‌ی امریکا و انگلیس و فرانسه بنمایندگی از جناح نظام سرمایه داری دنیا و طرف دار جدی سرمایه‌گذاری خصوصی و مالکیت خصوصی و عدم دخالت دول و یا تقلیل آن به حداقل سطح ممکنه و همینطور صدور آزادانه کالا و سرمایه از داخل بخارج و بالعکس بوده که مسلمانین دو طرز تلقی مسبب نش‌های جدی در مجمع بود و ثانیاً دول اروپایی یعنی انگلیس و فرانسه بعلت صدمات شدیدی که در اثی جنگ جهانی به آنها وارد شده و همینطور ترسی که از قدرت گرفتن مجدد آلمان در آنها ایجاد شده بود با ایالات متحده آمریکا دارای اختلافاتی اساسی بر سر وضعیت آتی آلمان بودند. آیا این کشور می‌باشد بصورت صنعتی باقی بماند و در نتیجه سدی در مقابل پیشرفت روسیه و مقاصد سوسیالیزه کردن اروپا گردد و احتمالاً خود در آینده رقیب سرسخت اقتصادی و صنعتی غرب علی الخصوص کشورهای اروپایی غربی در دنیا شود و یا اینکه نه بصورت کشور کشاورزی نگاه داشت که در اینصورت می‌باشد این دول ریسک نفوذ حرکت سوسیالیستی - کمونیستی را به قاره اروپا، امریکا جنوبی، آسیا و آفریقا پذیرا می‌شدند.

این مشکل و یا اختلافات بعداً در اوائل دهه پنجماه با پیروزی نقشه مارشال بر مورگن تاو مبنی بر کمک‌های اساسی آیالات متحده آمریکا به کلیه اروپا از جمله آلمان که با مبلغ ۱۴ میلیارد دلار شروع شد حل گشت ولی مسئله اساسی اختلاف با اتحاد جماهیر شوروی نه تنها در آلمان باقی ماند بلکه این اختلافات به سایر کشورهای اروپایی شرقی و خاورمیانه و همینطور خاور دور بجای ماند و مسبب وضعیت ناگواری برای دول وصل این نواحی گشت که تابحال ادامه داشته و از این بعد نیز ادامه می‌پابد. از این رو تجزیه آلمان در سالهای ۱۹۴۸-۴۹ و سپس اتحاد آنها بعد از هزینه‌ها و مشقات فراوان در سال ۱۹۹۱ را نمی‌باشد صرفاً از تحلیل مسئله آلمان

حاصله از این اقدامات را بصورت ساده و ابتدایی در آورده بصورتی که اذهان ساده و فاقد کاوشنگری بدون کمترین مقاومت براحتی پذیرای اقدامات و تحلیل های آنان هم در قبال خود و هم در قبال دیگران می شوند. چه براحتی می توان این سوال را در اینجا مطرح نمود مگر مردم سایر کشورهای اروپای شرقی یعنی بلغارستان و مجارستان و لهستان - رومانی و چکسلواکی و آلبانی و حتی سرزمینهای دیگر نظیر لیتوانی و استونی و لیتانی و اوکراین که روسها بعد از پایان جنگ جهانی دوم حتی استقلال ظاهری هم برای آنان باقی نگذاشتند فاقد هر گونه غرور در تعصبات ملی بودند و از این موضوع رنج نمی برند که بالای سر خود صاحب اختیاری در نیمه دوم قرن بیستم پیدا کنند؟ چه روسها در این کشور همان رفتاری را به اجراء درآورند که در آلمان شرقی پیاده نموده بودند یعنی انحلال احزاب و کلیه نهادهای مستقی که جزء حزب کمونیست نبودند و همینطور تعطیلی روزنامه ها و محدود کردن آزادی بیان و قلم و خلاصه نقض حقوق اولیه بشر و ملتها و بانهدام کشیدن آزادی های اقتصادی و باجرا درآوردن برنامه متمرکز اقتصادی توسط سهیمه بندی نمودن ضروریات و مایحتاج اولیه و یومیه جامعه و برقراری اقتدار همه جانبی حزب و دولت پرولتاریائی بر تمامی ارکانهای اجتماعی و اقتصادی و سیاسی آنها! البته در سالهای ۱۹۵۶ و ۱۹۶۸ مجارستانی ها و چکسلواکی ها(بهار دو جنگ) برای برقراری آزادی های اجتماعی و قطع سلطه فرآگیر اتحاد جماهیر شوروی دست به قیام های همه جانبی ای زند که با تانک های شوروی و سایر کشورهای عضو اتحادیه و رشو مواجه گشتند و در نتیجه رحمات و رشدتها و جان فشانی آنان به هدر رفت. البته در همان سال جمال عبدالناصر برای ملی کردن کانال سوئز قیام نمود که با حملات نظامی فرانسه و انگلیس و اسرائیل مواجه گشت. هر چند با فشار ایالات متحده امریکا حملات متوقف گشت و عبدالناصر توانست کانال سوئز را ملی کند ولی بلغارستان هم مجدداً به اردوگاه شرق پیوست. بهمین روال جریان چکسلواکی یا بهار پراگ را که توسط دوجگه براه انداخته شد همزمان با اصلاحات آنده

سال ۱۹۴۸-۴۹ با ایجاد موانعی از جانب ارتش اتحاد جماهیر شوروی برای عابرین آلمان غربی به برلین منجر به اولین بحران جدی بین دو آلمان جدا شده و همینطور مسبب بوجود آمدن شکاف عمیقی بین دول پیروز در جنگ شد. بصورتی که ارتش های دول غربی مستقر در آلمان مجبور به ایجاد پل هوایی برای تردد از آلمان غربی به برلین شدند تا بین صورت مایحتاج مردم برلین غربی را که تحت نظرارت آنان بود تامین نمایند و ثانیاً تدارکات نظامی به برلین غربی ارسال نمایند. از این رو با وجود آمدن این کریدور هوایی و حمل اسلحه به برلین از جانب ارتشها و دول متفق غربی اولین بحران جدی و سرنوشت ساز در اروپا در خاک آلمان نمایان شد. این بحران نه تنها در سالهای بعد رو به کاهش ننهادلکه در سال ۱۹۵۳ اوج تازه ای گرفت. ظاهر قضایای هفدهم ژوئیه ۱۹۵۳ را مفسرین و مطلعین غربی بدینصورت توجیه مینماید که مردم آلمان شرقی از وضعیت بوجود آمده در آلمان شرقی بسیار ناراضی و احساس سرخورده شدید مینمودند. آنها از اینکه در سرزمین آباء اجدادشان دولت دست نشانده ای بدون اختیارات کافی از جانب دولت اتحاد جماهیر شوروی بوجود آمده بود شدیداً احساس خفت و خواری مینمودند و لاجرم در این روز دست به قیام همگانی برای برگیند بساط و سلطه ارتش سرخ زندند که با بی رحمی هرچه تمامتر این قیام توسط ارتش سرخ و ارتش ملشیانی آلمان شرقی منکوب شد.

از آنجاییکه متفکرین غربی اصولاً برای موجه جلوه دادن رفتار و شیوه عملکرد خویش و همینطور ناعدالتی وحشناک بوجود آمده چه در داخل کشورهایشان چه در سطح وسیعتر و عمیقتر در مقیاس جهانی ناشی از سلطه جبارانه ای نظامیان عمدتاً به شیوه منقطع نمودن پدیده های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی و حقوقی و تاریخی و روانی و غیره متوصل شده بین صورت که گویا اینگونه پدیده ها و علوم بوجود آمده ناشی از آنان فاقد هرگونه پیوند و اثرات مقابل هستند و در نتیجه هم مسئله و هم اقدامات اتخاذ شده در مورد مسئله و هم نتیجه و یا نتایج

آیالات متحده آمریکا و کانادا و استرالیا شدند و از خانه و زنگی و سرزمین خویش دست شستند . بنابراین هم شیلی به اردوگاه غرب پیوست و هم چکسلواکی مجدداً بجایگاهش در اردوگاه شرق برگشت نمود . متنها در این میان خسارتهای غیرقابل جبرانی هم پیکره خفیف اقتصاد و چکسلواکی و هم بر اقتصاد عقب افتاده و غارت شده شیلی وارد آمد که البته این جریان با نابودی جان های شریف بسیاری از انسانهای آواره و سرگردان شدن آنان در سطح جهان خاتمه یافت . ادامه دارد...

در شیلی بود که خواهان قطع سلطه شرکت چند ملیتی t.t.t بر منابع و معادن مس این کشور و اصلاحات اجتماعی دائمه دار بود این دو پدیده نیز توسط نیروی نظامی هر یک به شیوه ای قطع گردید . چک با حمله ناگهانی ارتشد اتحادیه ورشو روبرو شد و کلیه افراد اصلاح طلب دستگیر و زندانی گشتد و تمامی جریان دوباره به همان زوال قدیمی برگشت متنها کشور با سیلی از فراریان و غارت اموال مردم و اغتشاشات روبرو گشت بهمان روای که اصلاحات شروع شده در شیلی توسط نظامیان حمایت شده از غرب منکوب گشت و آنده و یاران او همگی توسط ژنرال پینوشه و دستیاران او به قتل رسیدندو تعداد بیشماری از مردم شیلی روانه کشورهای اروپای غربی و

کالبد شکافی روشنفکران دینی (بخش پنجم)

سرور منوچهر یزدی

مرز بین یک پان ایرانیست و یک پان ایرانیست مصدقی

تمامی بر نقد علیرضا افشاری

اشتباهی بزرگ در نهضتی بزرگ

به وحدانیت حق ، خون میکنیم ... !!

این کالبد شکافی ها به ما سری زده است بلکه ایشان آن گونه که خود نوشتند اند .....(من خود را پان ایرانیست میدام و از سوی دیگر مصدقی ، آنهم به زعم خود - بدون کثیرین تعصی ....) و به همین دلیل ، من از هیات تحریریه نشریه " حاکمیت ملت " خواهش کردم نامه آقای افشاری را تمام و کمال چاپ کنند چون به صداقت ایشان باور دارم . پس ما اینک با نقد گوارای یک مصدقی روبرو هستیم که میخواهد ما مصدق را تخریب نکنیم .. که

هنوز کالبد شکافی دینی در نیمه راه بود که جوانی خوش سیما و نقاد ولی آزرده و خردگیر از گرد راه رسید و قصه تلح نقد را با قلمی شیرین روی سفره خاکی ام نهاد علیرضا افشاری را میگوییم که و بلاگی بنام " خردگیر " دارد و به قصد خردگیری که لازمه دل های نزدیک و پر شور است به سراغمان آمد که چه خوش آمده است ....اما توجه خواننگان عزیز را باید به این نکته جلب کنم که علیرضا یک فدایی اسلام ویا یک موتلفه ای نیست که بین

برابر آن ایستادند و هر زمان که فرصتی به آنان داده شد تا به میدان آمد و نقش ملی خود را اینا نمایند به بهانه هایی متولّشده و شانه از زیر بار مسئولیت خالی کردند ... و بدیهی است که با این اشتباه بزرگ (وابستگی محض به مصدق و خصوصیت با پادشاه) هم خود را بد نام و گرفتار کردند و هم جامعه را بسوی نا کجا آباد رهنمون شدند .

باید اضافه کنم اشتباهات رجال سیاسی و رهبران یک نهضت را نمیتوان با خطاهای مردم عادی و بی مسئو لیت یکسان دانست زیرا همان اشتباهات ریز و درشت بود که دشمن از آن بهره برد و نهضت به شکست انجامید و امروز هیچکس حاضر به پذیرش خطاهای این نیست و به ناچار من و شما باید توان اکجر ویهای دیگران را بپردازیم و وقت گرانبهای خوانتگان را در راهی هزینه کنیم که اغیار از آن بهره برداری خواهد کرد .

بنا بر این پیشنهاد من به علیرضا عزیز اینست ، قبل از آن که مصدقی باشید یا از رهروان راه ایشان - باید به مطالعه پر دامنه ای بپردازید و ترجیحاً ابتدا به سراغ نوشته ها و خاطرات یاران وفادار مصدق بروید و از قلم و زبان آنان اشتباهات دکتر مصدق را جویا شوید ، آن گاه نظرات و نوشته های مخالفان ایشان را با دقت مطالعه فرمایید تا در یک بررسی و تحقیق صادقانه حقایق را در پایید و گرنه با اندیشه " مصدقی " بودن و تقسی که برای ایشان قائل هستید نمیتوانید به همه زیر و بم های این بخش از تاریخ ایران که سخت آشفته و آلوهه به تعصبات است پی ببرید .

در همین جا توصیه میکنم ابتدا سری به خاطرات یاران مصدق بزنید ما نند : خاطرات دکتر سنجابی ، دکتر صدیقی ، امیر تیمور کلالی .. وحسین مکی و سرتیپ ریاحی و دکتر بقایی و کاشانی و حایری زاده ... و ملاحظه کنید چگونه این اشخاص در موارد گوناگون سعی کرده اند مانع اشتباهات دکتر مصدق شوند و از تعطیلی شرکت نفت و پالایشگاه آبادان گرفته تا توقف غیر قانونی و بی سا بقه انتخابات مجلس هفدهم تا درخواست اختیارات ششمراهه و سپس یکساله و انحلال مجلس ۱۷ و برخورد با پادشاه و

البته انتظاری است مطلوب وقابل درک با این تفاوت که منهم پان ایرانیستی هستم که در نوجوانی برای دکتر مصدق و آرمان نهضت ملی شدن نفت سینه چاک دادم ولی گذر زمان و دیده ها و شنیده ها راه مرا از مصدق جدا کرد ..... شاید این هم حق هر انسان صاحب درک و فهم باشد که در شور و حال جوانی در جانزند و به خوش مجال آن را بدهد که در بزرگی ، بزرگتر از دوران کودکی اش بیندیشد ..

بگمان من پان ایرانیستها همیشه و در طول تاریخ مبارزات سیاسی شان ، مصالح و منافع ایران و ملت ایران را مبنای کوشش های خود قرار داده اند و در این راستا هرگز پزشکپوری نبوده اند و احترام ما به سرور پزشکپور بدليل مدیریت خردمندانه ایشان در هدایت آرمانهای حزب بوده و همچنان که در روز بنیاد (۱۵ شهریور ۱۳۸۷) بیان کردم ما از رهبر نهضت بت نساختیم تا بتوانیم اشتباهات احتمالی را نقد کنیم و بر همین اساس است که وقتی اشاره اعزیز میگوید من پان ایرانیست مصدقی هستم ، دجار شگفتی میشوم زیرا پان ایرانیست ها نه مصدقی هستند و نه پزشکپوری بلکه ایرانی آرمانخواهی هستند که جز به ایران نمی اندیشند و ضمنا در عمل مشاهده کردیم که این گونه وابستگی های شخصی سبب خواهد شد تا انسان دجار آن چنان محدودیت فکری گردد که نتواند در عرصه سیاست به نقد خود و اندیشه ای که با خود حمل میکند بپردازد و دچار نوعی دگماتیسم خواهد شد ، این گونه بود که دکتر سنجابی رهبر جبهه ملی پس از سی سال مبارزه و پیروی از راه مصدق ، کارش به آنجا رسید که در آستانه انقلاب اسلامی (بهمن ۱۳۵۷) فریاد زد "...برای اولین بار خورشید بجای شرق از غرب طلوع کرده است !!!" ...

این در حالی است که رهروان راه مصدق قبل از انقلاب با هیچیک از طرح های اصلاحی و مترقبیانه از جمله برنامه های انقلاب سفید شاه و ملت همراهی نکردند و دست در دست بازرگانها و طلاقانی ها و شریعتی ها در

در غیاب مجلس میتواند فرمان عزل شما را صادر کند ولی آقای مصدق به هر دو این خیر اندیشانش پاسخ میدهد " شاه جرات نمیکند " ، مصدق نمیگوید شاه حق ندارد ... میفرماید شاه جرات ندارد ... !!

دکتر مصدق توصیه های خردمندانه سرور محسن پژشکپور و دکتر محمد رضا عاملی نهانی و دهها عاشق بی ریای ایران پرست در دیدار حضوری را که از ایشان میخواستند با اغتشاشات و نا فرمانی های حزب توده بر خورد قانونی نماید نپذیرفت .

دکتر مصدق طرح مصطفی فاتح را که به خواهش خود ایشان برای حل مشکل نفت بر پایه قانون ملی شدن نفت تنظیم شده بود نپذیرفت و نیز پیشنهاد حاج محمد نمازی را که باز به خواهش نخست وزیر تهیه و توسط حسین علاء تقدیم شده و در آن به تمام مشکلات و همه راه حلها اشاره گردیده بود عنایتی نفرمود و به ناجار کشور را دستخوش همه آن مصائبی کرد که در گزارش آمده بود .

صدق طرح بانک جهانی را که توسط آمریکاییها تسليم شده بود نپذیرفت و شگفتا که خود نیز برنامه و طرحی برای خروج از این بنست نداشت .

صدق به بیان و حتی کابینه اش هم وفادار نماند زیرا در شب ۲۵ مرداد فرمان پادشاه مبنی بر عزل خود را از همه پنهان کرد - و به وزرايش و به مردم نگفت چنین فرمانی دریافت کرده و رسید داده است .

او همه درها را بروی نهضت بست و تنها یک راه باقی ماند و آن عبور از مصدق بود و بس .... تا ایشان قهرمان و مظلوم باقی بمانند ... !!

متاسفانه با اشتباه زاهدی و به محکمه کشانیدن مصدق ، مهر شهادت سیاسی بر پیشانی نامبرده کوییده شد و تا امروز عزاداری کربلای ۲۸ مرداد از تبا و تاب و بهره برداری سیاسی نیفتداده و سینه زنان این تراژدی هم چنان راه هر

ارتش و رفرازند که همه آنها از روی جسد قانون اساسی میگذشت جلوگیری نمایند ولی نه تنها موفق نمیشوند بلکه خود نیز در این وادی هولناک سرگردان و بی هویت میشوند .

نمونه دیگر این قبیل وابستکی ، خلیل ملکی است که به مصدق گفت : .. آقای مصدق ، راهی که شما میروید به جهنم است ولی ما تا جهنم همراه تان هستم .... !!!

من بخت آن را داشتم که رویداد آن روزهای پر تنش را نظاره گر باشم ولی از شما که وارثان آن ایام هستید میخواهم دستنوشته های امیر نیمرو رکالی که وزیر کار و کشور و رئیس شهربانی مصدق بود و در جبهه ملی دوم نیز در آن سنگر باقی ماند مطالعه بفرمایید تا در یادی ده چگونه مصدق با عدم تدبیر و تقوای سیاسی به همه آن عشق ها و امید ها و دغدغه ها پشت کرد و با لجاجت غیر قابل وصفی به آنجه که خود می پسندید عمل میکرد و با پشت پا زدن به قانون اساسی و نیز قواعد بازی - نهضت را پس از شکست اقتصادی و سیاسی به انزوا کشانید و راه را برای دیکتاتوری که خود ایشان بنیان گزارش بود هموار نمود . بگزارید در همینجا اشاره کنم ،

در طول دوران مشروطیت مصدق تنها نخست وزیری بود که اختیارات قانونی پادشاه را مطالبه کرد و گرفت . مصدق تنها نخست وزیری بود که بر خلاف قانون اساسی انتخابات دوره ۱۷ را در نیمه راه متوقف ساخت و در نتیجه از ۱۳۰ نماینده فقط ۷۶ نفر به مجلس راه یافتد که سی نفر آنها عضو جبهه ملی بودند و مصدق رسم اعلام کرد هشتاد درصد اینان نمایندگان واقعی مردم اند و شگفتا که این مجلس را هم بر تنافت و آن را بر خلاف قانونی که بدان سوگند خورده بود منحل نمود و آنگاه از شاهنشاه میخواست که ایشان فرمان تجدید انتخابات را صادر نمایند !!! و در همین مأموری بی معنای سیاسی بود که دکتر صدیقی و دکتر سنجابی عواقب این اقدام غیر قانونی مصدق را به ایشان یاد آوری میکنند و میگویند : پادشاه

حکایتی دارد که بدان اشاره میکنم پس از آن که احمد کسری و منشی اش حداد پور به شهادت رسیدند و پیگیری و مجازات قاتلان بدليل اشغال کشور جدی تلقی نشد ، نواب شادمانه و قهرمانانه به شهستانهای کشور سفر میکرد و در سفر به ساری مصمم شد یکی از مدارس علمیه را که در زمان رضاشاه به مدرسه دخترانه تبدیل کرده بودند باز پس گیرد و بدین نیت با سی نفر همراه به مدرسه رفت ولی موفق به انجام مقصود نشد و ایشان به جرم ورود قهریه به مدرسه به دو سال زندان محکوم گردید

بنابراین بیست ماهی که نواب در زندان بود بدليل اتهام مذکور بود نه مخالفت با جبهه ملی یا مصدق . آن چه که مسلم است رفقای جبهه ملی تا زمانی که به قدرت نرسیده بودند، لحظه ای از تکیه بر قانون اساسی و ارکان نظام سیاسی کشور مانند نهاد پارلمان و ... رویگردان نبودند ولی پس از کسب قدرت ، بر سرحفظ منافع سیاسی و ایدئولوژیکی خود به سنتیز با یکدیگر پرداختند . متأسفانه از آغاز تشکیل جبهه ملی اول به رهبری آقای مصدق ، اختلاف با احزاب ، ازناهمگونی شکفت آوری رنج میبرد ، جمع کردن یک عده توده ای و ملی و حزب الله ، و فراماسونر و تروریست زیر یک سقف آن هم بدون داشتن برنامه و مرآمنامه و مدیریت کار آمد ، سرانجامی جز آنچه که اتفاق افتاد نمیتوانست داشته باشد .

قابل ذکر است که اساسنامه اولیه جبهه ملی ، بوسیله دو فراماسونر معروف بنامهای عمیدی نوری و جلالی نائینی نوشته شد که احتمالاً میتواند با خط مشی و اسا س کار جبهه ملی دوم و سوم و چهارم متفاوت باشد به ویژه آن که دکتر مصدق خود نیز از جبهه ملی اول دوری گردید . ضمناً باید به این نکته اشاره کرد که نقد و کالبد شکافی جبهه ملی کنونی که به اعتقاد نویسنده نامه " در این فضای تیره برای ایران و ایرانی چه حرکتی بر ضد منافع ملی انجام میدهد که این چنین بر آن بتازیم ؟ " مورد بحث و نقد من نبوده و نیست .

گونه اتحاد ملی و اندیشیدن برای فردا را از خود و دیگران سلب کرده اند .

و اما بپردازیم به انتظارات جناب افشاری - ایشان طی شرح مبسوطی به نقد مطالب کالبد شکافی دینی پرداخته و نتیجه گیری نموده اند که من در ارتباط بین فدائیان اسلام و مصدق دچار تلاضع گویی شده ام ... شاید قلم ناتوان من نتوانسته تصویر روشنی از این ارتباط را ترسیم کرده و پس و پیش نوشتن موضوعات ایشان را سر در گم کرده باشد ، مانند اشاره به ترور احمد کسری که ترور اندیشه (یا انگیزاسیون که درد مبتلا به امروز جامعه ماست) بود و در ردیف سایر جنایات آفایان فدائی اسلام آمده و ربطی به زمان آقای مصدق نداشته و نویسنده محترم خوب میدانند در این فراز ، قصدم ارائه سابقه و پیشینه امر بوده است نه چیز دیگر .

در مورد مصاحبه آقای کاشانی با روزنامه دیلی اکبرس نیت من ارائه سند و مدرک نبود که افشاری عزیز به دنبالش هستند بلکه مراد آن بود که به خوانندگان یاد آور شوم آقای کاشانی که یک رهبر مذهبی و سیاسی بود و در خیمه جبهه ملی سکنی داشت با چه بی پرواپی از قتل آدمها صحبت میکند و از جنایت بدفاع برخاسته اند ، یاد آوری من در این قسمت برای بیدار ساختن اذهان خفته ای بود که از کاشانی آنچنان به نفرت یاد میکند که گویی او هرگز با جبهه ملی و در کنار مصدق نبوده است و سرزنش من بزعم آقای افشاری بدان روی است که در یک برهه ای ، مصدق و اصحابش در کنار سفره ای مینشستند که قاتلان رزم آرا مانند کاشانی و فدائیان اسلام هم از همان آش تناول می فرمودند و طرح کشتن هژیر و رزم آرا را میریختند که نتیجه آن ورود سران جبهه ملی به مجلس پس از ترور هژیر و سپس نخست وزیری آقای مصدق پس از ترور رزم آرا بود .

و اما داستان زندانی شدن نواب در زمان دولت آقای مصدق که نویسنده نامه آن را از مخاکر دولت مصدق میدانند

من تصور میکنم مطالعه بیشتر و بی غرضانه پیرامون یکی از مهمترین بخش تاریخ ایران یعنی سالهای پس از جنگ دوم جهانی بر هر ایرانی واجب است زیرا مستندات و اسنادی که بدست آمده آن چنان مفصل و غیر قابل انکار است که در این مختصر نمی‌گنجد و من توصیه ای که سالها پیش به فرزندم شهram کردم امروز به علیرضای عزیز تکرار میکنم ، به او گفتم اگر پرسش‌های جدی داری با کوشش و جدیت در پی مطالعه مستقیم باش و به گفته‌های من اکتفا نکن و هر وقت به نتایجی رسیدی با هم گفتکو خواهیم کرد و اینک او با مطالعه بیش از ۷۰ کتاب و سند به آنجا رسیده است که نه تنها پاور من در این سلسله نوشتار است بلکه خود کتابی در دست تهیه دارد که بخش هایی از آن اگر موانع مفقود و شرایط موجود باشد در نشریه حاکمیت ملت چاپ میشود و حال به همه توصیه میکنم برای رسیدن به حقایق دهه ۱۳۲۰ باید با شهامت از حوزه تهمت و افترا و بزرگی عبور کرد زیرا فضای سیاسی و تاریخی دوران ایران پس از قلاچار بویژه دهه ۱۳۳۰ آنچنان آلوده به افسانه و افترا و اشتباه و تعصبات میباشد که پیدا کردن حقایق از درون این آشفته بازار بسیار سخت و پر ملال است

ضروری است به خدمت بزرگی که دکتر مصدق در روزهای ۲۷ و ۲۸ امرداد به ایران و تاریخ این سرزمین نمود اشاره کنم و آن اینکه علیرغم همه اشتباهات ایشان در پر و بال دادن به حزب توده و سازمان افسران آن حزب با بیش از ۶۰۰ افسر و دهه درجه دار ، ایشان در برابر اصرار های مکرر دکتر کیانوری و دکترحسین فاطمی وزیر امور خارجه وقت برای اعلام جمهوری و مسلح کردن حزب توده در جهت دفاع از دولت ایشان و سرکوب افسران ارتش و حامیان قانون اساسی و نظام مشروطه پادشاهی ایستادکی کرد و مانع یکی از خونبار ترین جنگهای داخلی کشور شد . این موضوع آنقدر اهمیت دارد و آن چنان از چشم دوستان و دشمنان مصدق دور مانده که من لازم دانستم برای ثبت در

در مورد تشویق و تحریص فداییان اسلام به قتل رزم آرا که خواننده را به خواندن کتاب محمد ترکمان راهنمایی کردم، دوست جوان ما به داوری شتابزده نشسته اند زیرا اشاره من به آن کتاب نه بدان جهت بود که به نتیجه گیری کتاب دل خوش کنید بلکه مراد ، نمایش صحنه محکمه سران جبهه ملی بود که چه زیبا تصویر شده و نشان میدهد که رهبران دیروزی جبهه ملی چه تلاش منبوحانه ای به عمل می‌آورند تا لکه های خون بیگناهی را از دامان خود پاک کنند ولی موفق نمیشوند . گرچه آقای افشاری معتقد است که تحریک کنندگان نواب بعدها از جبهه ملی جدا شدند و امروزه از آنها به نام اعضای جبهه ملی یاد نمیشود ... !! ولی ایشان حتما توجه دارند که در بازیهای سیاسی میشود یک روز به فردی عنوان سرباز فداکار داد و هر زمان که خود سری کرد اورا سرباز جفاکار نامید یا آقایان میتوانند به راحتی یک روز کاشانی را مبارز ضد انگلیسی بنامند و روز دیگر نوکر انگلیسها... !! ولی قضاوت تاریخ جز این خواهد بود .

نویسنده نامه در جایی به تأکید مینویسند : " دکتر محمد مصدق در مجلس حنا یک کلام در تایید یا تشویق ترور رزم آرا بیان نکرده است " که در اینجا لازم است توجه این دوست عزیز را به بخشی از سخنان آقای مصدق در مجلس جلب نمایم :

مذاکرات مجلس شانزدهم، ۸ تیرماه ۱۳۲۹ دکتر مصدق از تربیتون مجلس خطاب به رزم آرا: "به وحدانیت حق، خون می کنیم! خون می کنیم! می زنیم و کشته می شویم! اگر شما نظامی هستید، من از شما نظامی ترم. می کشم! در همین مجلس شما را میکشم...."

چهار روز بعد رزم آرا بدست فداییان اسلام ویا به قول نویسنده کتاب " اسرار قتل رزم آرا " به تیر گارد محافظ نخست وزیر کشته شد و در یک فاصله زمانی کوتاه (سه ماه) بعد آقای دکتر محمد مصدق بر کرسی صدارت تکیه زندد .

۱۴ - استاد وزارت امور خارجه آمریکا از ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۴

۱۵ - اسرار کوتنا - دکتر دونالد ویلبر افسر سازمان سیا در عملیات آزادسازی

۱۶ - سازمان افسران حزب توده - خسرو پناه

۱۷ - خاطرات دکتر ماشاء الله ورقا (سروان عضو حزب توده)

۱۸ - خاطرات سروان محمد جعفر محمدی (افسر حزب توده)

۱۹ - خاطرات سرهنگ سر رشته (رئیس دژبان ستاد ارتش در دوره مصدق)

۲۰ - خاطرات امیر اسدالله علم (شش جلد)

۲۱ - خواب آشفته نفت - محمد علی موحد

۲۲ - آسیب شناسی یک شکست - دکتر علی میر فطروس

۲۳ - پاسخ به تاریخ - ماموریت برای وطنم - به سوی تمدن بزرگ از محمد رضا شاه پهلوی

و دهها کتاب و سند دیگر که در ایران و خارج از کشور چاپ و منتشر شده است و خواننده میتواند با امعان نظر در آنها به بی برنامگی کابینه مصدق در یکی از حساس ترین ایام کشور پی ببرد و بسیاری تضاد های دیگر در اعمال و رفتار ایشان که شایسته یک رجل سیاسی نبوده و نیست باشد که از این رهگذر ما و افشاری عزیز و هم اندیشان ایشان به آن چنان وحدت نظری بررسیم که قادر به عبور از این دوره غبار آلود تاریخی گشته و راه رسیدن به حاکمیت ملی و سر فرازی ایران را در کنار هم به پیماییم . ما نیت تخریب دکتر مصدق را نداریم ولی بر آنیم که تخریب کنندکان وحدت ملی را از هر گروه و دسته ای که هستند افشاکنیم .

تاریخ و راهنمایی نسل های بعدی در فرازی هر چند کوتاه بدان اشاره کنم . یاد آورمی شوم پیگیری رویدادهای مربوط به نفت از زمان رضا شاه و اقدامات داور در سازمان ملل تا دوره نهضت ملی شدن نفت و در نهایت ملی شدن حقیقی نفت در سال ۱۳۵۲ با لغو کامل قرارداد کنسرسیون و غیر شفاف بودن آن ، نیازمند مطالعه صدھا منبع و سند گوناگون است که به تعدادی از آنها در بالا اشاره شد و تعدادی نیز در ادامه معرفی میگردد :

۱ - پنجاه سال نفت ایران - مصطفی فاتح

۲ - افسانه مصدق - رحیم زهتاب فرد

۳ - اشیاء بزرگ - ابراهیم صفایی

۴ - خاطرات و تالمات دکتر محمد مصدق

۵ - مصدق در محکمه نظامی - جلیل بزگمهر

۶ - مصدق در پیشگاه تاریخ - محمود طلوعی

۷ - قانون اساسی مشروطه با آخرین تغییرات

۸ - خاطرات ابوالحسن ابتهاج

۹ - راستی بیرنگ است - عبدالحسین مفتح معalon

وزارت امور خارجه در سال ۱۳۳۲

۱۰ - خاطرات کیانوری

۱۱ - تهران تا کاراکاس - منوچهر فرمانفرما میان

۱۲ - چه کسی منحرف شد - دکتر مظفر بقایی

۱۳ - خاطرات دکتر محمود شروین

حاکمیت ملت: ادامه نوشتار سرور عنایت الله رضا که از کتاب اران و آذربایجان برگزیده شده بود به دلیل پاره‌ی از مشکلات به شماره‌های بعدی نشریه محول شد.

نگاهی گذرا بر تاریخ پان ایرانیسم (بخش ۶۴)

از مهندس رضا کرمانی

پنهانی سرزمین ایران بزرگ در زندگی قوم ایرانی جلوه‌های پیروزی و صحت اصالت آئین پان ایرانیسم که آئین زندگی و فلسفه‌ی نهضت سرفراز جامعه‌ی ایرانی است نمودار گردیده است.

در پایان محسن پژشکپور ضمن اشاره به قدرت مبارزاتی حزب پان ایرانیست اعلام داشت «در یک انتخابات «آزاد» و «منصفانه» پان ایرانیست‌ها پیروز می‌شوند.»

در مهاباد و میاندوآب و بوکان و سندج نیز تظاهراتی غرورانگیز بر پا شد و افزون بر آن در شهرهای کرمانشاه و گرگان، روسر، خرمشهر و یاسوج نیز مردم به پشتیبانی از حزب پان ایرانیست به پا خاستند.

پیوست‌های شماره‌ی ۱ و ۲ تصاویری از این گرددۀ‌ی بزرگ را به نقل از شماره‌های ۷۸۷ و ۷۸۹ مورخ بیست و نهم امرداد و سی و یکم امرداد ۱۳۵۳

پیشکش می‌دارد:

کوشش‌های هم چنان دنبال می‌شد؛ اجتماعات برگزار و شورای مشورتی وابسته به روزنامه‌ی خاک و خون و حزب پان ایرانیست در شهرها و روستاهای ایران تشکیل می‌شد.

اجتماعات حزب پان ایرانیست در غرب ایران‌زمین، شهرستان‌های رضائیه (ارومیه)، مهاباد، بوکان برگزار گردید.

سرور پژشکپور در میتینگ رضاییه طی سخنرانی شورانگیز اظهار داشت:

«شما اکنون شاهد نبرد سرسختانه و غرور انگیز هزاران کرد ایرانی نژاد می‌باشید که در آن سوی مرز برای دفاع از آئین ایرانی و گوشه‌ای از نیاخاک ایرانی نژادان مجاهداتی افخارآمیز را بر ضد ستمکاری‌ها و خودکامگی‌های حکومت دستنشانده استعمار را ادامه می‌دهند»

«این حقیقتی است درخشنان و غرورانگیز که اکنون در

سرور ابراهیم میرانسی
مسئول سازمان جوانان حزب
پان ایرانیست بینشام ایراد سخن
در کنفرانس حزب پان ایرانیست
تشکیلات کرمانشاه به انگزه
ساختگر روز نفت که خبر آن قبل از
درج شده است

سرور دکتر عباس روح بخش
عضو شورای اعیانی اجرایی حزب
پهنه‌گام ایراد سخن در کنفرانس
بزرگ مردم میاندوآب

دخت فو باوه فریده آیزدی با تقدیر دسته‌گل از سوی
مردم میاندوآب به رهبر حزب خبر مقدم میگوید

مردادی از اجتماع مردم ایرانیست میاندوآب در کنفرانس حزب پان ایرانیست که در سال
بوداری آن شهرستان برگزار شد. در مردم فحشت رهبر حزب و سرفراز کنفرانس روح بخش دیده می‌شوند.

سرور قادرت الله جعفری مسئول نشکبات حزب در رضالله - یانلو آمریکی رسروران آسما کی -
آیزدی - زینا لیور و جعفر دوست از سخنگویان کنفرانس میاندوآب

سروران جلال پیشان -
آورند کناورز -
خبری و شکاف تزاد
از سخنگویان کنفرانس میاندوآب

اخبار حزبی

شورای عالی حزب پان ایرانیست در یک نشست رسمی بانو سرور صفارپور (غلامی پور) را عنوان دبیر کل حزب پان ایرانیست منصوب کرد. اخبار مرتبط با این انتصاب را در شماره ۱ بعدی خواهیم آورد.

سازمان جوانان حزب پان ایرانیست کمال سپاسگذاری خود را از کوششها و عملکرد سرور دکتر سهراب اعظم زنگنه، دبیر کل سابق حزب اعلام داشته و خاطر نشان می کند طی مراسمی بصورت رسمی این سپاسگذاری به انجام خواهد رسید. آرزوی سلامتی و بهروزی برای ایشان داریم.

سازمان جوانان حزب پان ایرانیست

گزارشی از گرامیداشت سالروز بنیاد مکتب پان ایرانیسم در اهواز

غلام حسین آصف که مدیریت برنامه را به عهده داشت با خوش آمد به همه باشندگان و شادباش روز بنیاد به آنان و ملت ایران از سرور محسن پژشکپور (پندار) و زنده یاد سرور شهید دکتر محمدرضا عاملی تهرانی (آثیر) به عنوان پیشگامان بنیانگذاری نهضت و رجل‌وند پان ایرانیسم یاد کرد و برای بهبودی سرور پژشکپور به درگاه خدا نیایش نمود؛ سپس با اشاره به تاریخچه گران‌بهای نهضت و مکتب پان ایرانیسم در مورد اعمال فشارهای غیرقانونی دستگاه حاکم بر میهن‌پرستان سخن گفت.

پس از سخنان سرور غلام حسین آصف، آهنگ زیبای خلیج فارس همراه با بخش‌هایی از فیلم‌ها و عکس‌های گرددۀ‌ای بزرگ میهن‌پرستان که به دعوت سازمان جوانان حزب پان ایرانیست در تاریخ دهم اردیبهشت ماه ۱۳۸۷ روبروی سفارت امارات برگزار گردیده بود، برای باشندگان پخش شد و یادآوری شد که این گرددۀ‌ای در

با کوشش اندامان حزب پان ایرانیست اهواز، گرددۀ‌ای با شکوهی به انگیزه‌ی آغاز شصت و دو میلیون سال بنیانگذاری مکتب پان ایرانیسم، در روز پانزدهم شهریورماه (روز بنیاد) در شهرستان اهواز برگزار گردید، در این گرددۀ‌ای که در ساعت ۱۰:۳۰ بامداد روز آدینه پانزده شهریورماه برگزار شد بسیاری از اندامان حزب پان ایرانیست اهواز و نمایندگان از شهرستان‌های استان خوزستان چون رامهرمز، شوش، دزفول، شوستر، آبدان، خرمشهر، ماشهر، سربندر و نیز گروهی از هواداران حزب پان ایرانیست باشندگان این نشست بودند.

این نشست پرشکوه با سرود ای ایران که از سوی تمامی باشندگان سر داده شد، آغاز گردید و آنگاه به روش همیشگی پان ایرانیست‌ها نیایش حزبی به درگاه خدای بزرگ ایران زمین توسط سرور منجی خوانده شد. سرور

فرمان رئیس را که به انگیزه‌ی در گذشت علیرضا رئیس (اویلین جان باخته‌ی نهضت پان ایرانیسم) به وسیله‌ی سرور محسن پژشکپور در سال ۱۳۲۵ نوشته شده بود برای باشنده‌گان خوانند. در پایان و بیش از خواندن هفت پیمان حزبی سی دی حزب پان ایرانیست خوزستان که در بر گیرنده‌ی تمام آهنگ‌ها، سخنرانی‌ها، درفش‌ها و نوشته‌ها و کتاب‌های حزبی بود همراه با جزوه آشنایی با حزب پان ایرانیست و هم چنین تاریخچه‌ی نهضت و مکتب پان ایرانیسم میان باشنده‌گان پخش گردید. این نشست در ساعت ۱۲:۳۰ با شادی فراوان باشنده‌گان پایان گرفت.

پاینده ایران

برابر سفارت کشور سی و هفت ساله‌ی امارات به منظور دفاع از نام تاریخی خلیج فارس و پاسخگویی به یلوه‌های آن شیخنشین به مالکیت سه جزیره‌ی ایرانی تنب کوچک، تنب بزرگ و گپ سبزو (ابوموسی) انجام گرفته است.

سخنران دیگر این نشست پرشور سرور رجعی آصف از کوشندگان دیرگام حزب پان ایرانیست خوزستان بود که با پادآوری از کوشش‌های شصت و یک سال پان ایرانیست‌ها به گذشته خویش و همه‌ی پان ایرانیست‌ها ارج نهاد و گفت که ملت ایران بر این گذشته می‌بالد، این سخنران گفته‌های خود را با سرودهای زیبا و میهنه پایان داد.

آخرین سخنران این گردهم آیی سرور فرهاد باغبانی بود که از سوی جوانان حزب درباره‌ی چگونگی کوشش‌های پان ایرانیست‌ها و بر خورد حاکمیت فرقه‌ای با میهنپرستان سخن گفت و ضمن اشاره به سال روز بنیان‌گذاری نهضت،

عملکرد حاکمیت فرقه‌ای و عدم شناخت منافع ملی در بحران قفقاز

سرور اتروپات

رسوم ایرانیان دارند به گونه‌ای که همچنان زبان محلی خود را ایرونی می‌نامند.

درگیری زمانی آغاز شد که نیروهای نظامی گرجستان برای مقابله با جدایی طلبان اوستیا که یکی از ماشینهای حمل سربازان گرجی را منفجر کرده و شش سرباز گرجی را کشته بودند عازم منطقه شدند و طولی نکشید که شهر تسخینوالی مرکز اوستیا را تحت کنترل خود در آورند. اما این درگیری که از عدم درایت و درک واقعی از جایگاه رئولپتیک گرجستان در عرصه تحولات بین المللی نشأت می‌گرفت با پاسخ صریح و کوبنده مسکو مواجه شد پاسخی که نه تنها طرفهای درگیر بلکه اغلب ناظران و تحلیل گران انتظار چنین گسترده‌ی درپاسخگویی از سوی

چندی است در خبرها شاهد بروز مناقشه و درگیری نظامی در منطقه قفقاز جنوبی میان جمهوری گرجستان و روسیه بر سر منطقه اوستیای جنوبی و آبخازیا هستیم در این نوشتار سعی دارم تا پس از بررسی اجمالی این منطقه به پیامدها و نقش ایران در این بحران اگر چه بصورت اجمالی بپردازم.

منطقه اوستیای جنوبی محدوده ایست به وسعت ۳۹۰۰ کیلومتر با جمعیتی بالغ بر ۷۰ هزار نفر که در قسمت شمالی گرجستان واقع شده است. این محدوده که پس از استقلال گرجستان از شوروی در سال ۱۹۹۱ اعلام خودمختاری نمود به همراه آبخازیا بعنوان دو بخش خودمختار جمهوری گرجستان تلقی می‌شوند. اقوام ساکن در اوستیا که همه ایرانی تبار بوده و از قوم اوستین ها می‌باشد پیوند های پیشین و کنونی عمیقی با آداب و

مسکو را نداشتند.

فقاراز- جمهوری باکو- خط و نشان کشیده و توان
همکاری با غرب و ناتو را برایشان گوشزد نماید.

یورش گسترده مسکو به تفلیس را می توان به دلیل
حساسیت و موقعیت استراتژیک از چند منظر مورد
بررسی قرار داد:

در دوران جنگ سرد و پیدایش جهان دوقطبی حوزه های
نفوذ شوروی و امریکا بعنوان دو قطب مطرح در عرصه
تحولات جهانی به گونه ای خاص تعریف می گردید.
بعارتی شوروی در دوران جنگ سرد حوزه نفوذ خودرا
در پشت دیوار برلین تعریف و ورود به دیوار برلین و
آلمان شرقی را ورود به محدوده نفوذ خود تلقی می نمود.
محدوده ای که بخش شرقی اروپا کنونی را در خود
جای می داد.اما این چیز و شکل گیری محدوده های
نفوذی دو قطب که در دیوار برلین نماد سازی شده بود
پس از فروپاشی این دیوار و سقوط اتحاد جماهیر
شوری دچار تغییراتی جدی شد.

پس از این فروپاشی مرزهای نفوذی روسیه از آلمان شرقی
به عقب نشست و با از دست دادن اروپای شرقی بصورت
کامل روسیه به مرزهای طبیعی خویش بازگشت و این
فرصت سبب شد تا امریکا و اروپا با ابزار ناتو بتوانند در
فضای نفوذی پیشین روسیه اقداماتی جدی برای کوتاه کردن
دایره این نفوذ به عمل آورند. تحرکاتی چون انقلابات
مخملین که اوکراین و گرجستان را از محدوده استراتژیک
روسیه خارج نمود و باعث شد تا روسیه سهم حضور خود
را حتی در تحولات منطقه ای بسیار اندک دریابد از اینرو
پس از دوران یلسنین در تلاشی جدی برای بازیابی
مرزهای ایدولوژیک شوروی سابق به تکاپو افتاد و در
واقع تحرکات روسیه در گرجستان نقطه آغازیست بر باز
شناسی مرزهای استراتژیک پیشین روسیه.در همین راستا
است که می توانیم به نوعی تلاش روسیه در جهت
بازگشت به مرزهای استراتژیک خود در دوران اتحاد
جماهیر شوروی و یا حتی فراتر از آن را بعنوان پاسخی
بر چرایی یورش روسیه به گرجستان فلتمداد کنیم.

روسیه همواره در شناخت منافع ملی خود از کوچکترین
 فرصت پیش امده بهره می جوید و بدليل درک واقعی از
 موقعیت ژئو پلیتیک خود و همسایه جنوبی اش - گرجستان -
 توانست با عملکرد به موقع و فرصت طلبانه ای که در
 واقع پاسخی بود به سیاستهای امریکا و غرب □ دو بخش
 آبخازیا و اوستیای جنوبی را از سلط گرجستان خارج
 نماید.پس از فروپاشی شوروی □ مرزهای نفوذ و قدرت
 روسیه با گسترش نفوذ آمریکا و ناتو به تدرج با مرزهای
 ملی و طبیعی روسیه تطبیق پیدا کرد.انقلابات مخملین در
 قلمرو شوروی سابق و از جمله در خود گرجستان-
 □ استقرار سپر دفاع موشکی در اروپای شرقی - لهستان-
 در صدد تنگر کردن فضای نفوذ روسیه بود و پاسخ قاطع
 روسیه حاکی از تصمیم روسیه در جلوگیری از این روند
 داشت.

اگر چه هم پیمانان گرجستان - اروپا و امریکا - در اولین
 لحظات یورش روسیه به گرجستان به شدت روسیه را
 محکوم و خواستار بازگشت نظامیان روسیه به جایگاه
 پیشینشان شدند اما این سخنان تاثیری بر شناخت روسیه از
 منافع ملی خود نداشت و مسکو با تمام قدرت چند روز بعد
 استقلال این دو بخش از خاک گرجستان را رسما پذیرفت و
 شرایط برقراری روابط دیپلماتیک !! با این دو جمهوری
 را در دستور کار خود قرار داد.

این تحرکات مسکو با موضع گیری های شدیدی از سوی
 غرب و ناتو مواجه شد به گونه ای که امریکا و ناتو
 نازوهای جنگی خود را در دریای سیاه و در بنادر گرجستان
 مسقفر کردن و به انحصار گوناگون به روسیه التیامatom خروج
 از گرجستان را دادند و حتی کار به جایی رسید که تهدید به
 اخراج روسیه از گروه جی ۸ (هشت کشور صنعتی) نیز
 نمودند.اما این فشارها نتوانست مسکو را از رویه ای که
 در آن وارد شده بود به عقب بنشاند و روسیه توانست با
 زیرکی تمام هم دولت غربگرای ساکاشویلی را متزلزل
 سازد - چرا که یکی از شعارهای انتخاباتی ساکاشویلی
 بازگرداندن آبخازیا و اوستیای از حالت خود مختاری به زیر
 پرچم گرجستان بود- و هم به جمهورهای دیگر

اولیه این بورش حمایت همه جانبه خود را از گرجستان اعلام کرده و بر خروج هر چه سریعتر نیروهای

روسی از مناطق اشغالی پای می فشرند.

اما در این میان یک بازیگر اصلی نقشی به مراتب کمرنگ تراز نام خود بر عهده داشت آن نیز ایران بود. ایران نیز همانند اغلب کشورها ساعتی پس از بورش خواستار برقراری آتش بس و میانجیگری در این مناقشه گردید. اما بدلیل سابقه منفی حاکمیت فرقه ای در روابط بین الملل این میانجیگری جدی تلقی نشده و به فراموشی سپرده شد در حالی که نقش و جایگاه ایران بدلیل حضور اقوام ایرانی تبار اوستین در قلب این مناقشه و شریک استراتژیک ایران در سالهای اخیر یعنی روسیه بعنوان یکی از طرفهای درگیر می بایست بسیار پررنگ تر و جدی ترمی بود.

این امر مستلزم شناخت منافع ملی و موقعیت ژئو پلیتیک منطقه ای است تا ما بتوانیم به نسبت نشمنان در هر محدوده ای حافظ منافع ملی کشورمان باشیم. نقش میانجیگرانه ای ایران میان روسیه و غرب می توانست نقطه جهشی در دیپلماسی خارجی ایران پیده آورد نقشی که ترکیه سعی در ایفای آن دارد. ترکیه ای که نه اقوام کشورش در مناقشه دخیلند و نه روسیه شریک تجاریش است.

از سویی دیگر حضور ایران در اجلاس شانگهای تنها چند روز پس از جدی شدن منازعه می توانست بار دیگر منافع ملی ایران را در عرصه بین المللی تامین کرده و از طریق همیاری تاکتیکی با روسیه در جهت عضویت در این اجلاس اقدام نمود. برای شناخت بهتر تحركات روسیه در عرصه بین الملل می بایست اصولی را در پس آن تحركات سیاسی نقش می بندند را کشف و آن اصول را مورد کنکاش و مطالعه قرار داد. روسیه در ۸ سال اخیر از دوران به قدرت رسیدن پوتین به کرات ثابت کرده است که این اصول تنها و تنها منافع ملی روسیه است. بی شک در چنین شرایطی برای شناسایی موضع گیری روسیه در

اما یکی دیگر از مقاصد روسیه که بصورت فرعی در کنار هدف اصلی جای می گیرد خط لوله نفتی می باشد. خط لوله نفتی باکو - نقلیس - جیهان که تقریباً شاهرگ اصلی انتقال انرژی دریای مازندران به ترکیه و از آنجا به غرب م پیاشد در این درگیری چند روزه به دست آسیب دید. روسیه از دیرباز در صدد بود تا تامین کننده اصلی انرژی اروپا قلمداد شود تا همواره اهرمی در دست جهت اجرای سیاستها خود داشته باشد و این خط لوله این چشم انداز را به مخاطره انداخته بود با نگاهی دقیق تر می توان پی برد که ز چه رو روسیه در روزهای نخستین آغاز جنگ این خط لوله را مورد هدف قرار داد تا این مسیر انتقال انرژی را بی ثبات نموده و مانع از رشد جدی این مسیر ترازنیت انرژی گردد چرا که روسیه در این انتقال انرژی هیچ جایگاهی نداشته و این مغایر با منافع ملی روسیه در منطقه فتفاز می باشد.

سست کردن حاکمیت غربگرای گرجستان و سعی در سقوط دولت ساکاشویلی از دیگر نیات و اهداف روسیه در این درگیری می تواند در نظر گرفته شود. چرا که با این بورش زیر ساخت ها و بنیان های اقتصادی گرجستان به شدت آسیب دید و وجهه عمومی ریس جمهور بویژه پس از اعلام استقلال دو منطقه آبخازیا و استیای جنوبی به شدت زیر سوال رفت و مجموعه این عوامل می تواند تا حدودی هدف مسکورا تحت پوشش قرار دهد و مسکو تلاش خود را برای جایگزین کردن نیروهای حامی روسیه به جای ساکاشویلی آغاز نماید.

روسیه با این حرکت خود را یکی از ارکان اساسی کلیه تحولات منطقه ای عنوان نمود و بیان داشت که هر اتفاقی در منطقه فتفاز به وقوع بپیوندد روسیه بصورت جدی در آن دخالت خواهد کرد و از اینرو می بایست با نزدیکی که میان ارمنستان و روسیه در روابط دیپلماتیک برقرار است می بایست در انتظار رخدادی مشابه در جمهوری باکو باشیم و سران باکو نیز بر همین اساس از لحظات

منافع ملی روسیه تعریف می شود. این تفکر که روسیه و امریکا بدلیل درگیر شدن در این جریان در جهت پرونده

مورد هر جریانی می باشد به منافع ملی روسیه در آن جریان دقت کرد. به عبارتی می توان حدس زد که موضوع روسیه در قبال پرونده هسته ایی ایران همواره در پس

هسته ای ایران گامی بر نخواهد داشت خیالی خام است و بس. چرا که بی شک تمام کشورها از دید منافع ملی خودشان به این موضوع می نگرند و بادرک موقعیت ایران به وضوح روشن است که این مناقشه اثری جدی بر پرونده هسته ای ایران نخواهد گذاشت مگر خرید زمان و بازی با آن از سوی چین و روسیه.

در پایان باید یادآور شوم که شناخت جایگاه پیشین مسکو در دوران شوروی سابق و اقتدار آن دوره در عرصه تحولات بین المللی موجب گردیده که یکبار دیگر روسیه‌کنونی در پس بازگشت به آن دوران و شاید هم در حدی وسیع ترازان دوران باشد و از این رو مسولین وزارت امور خارجه حاکمیت فرقه ای بیش از پیش می باشد امور منطقه ققاز را مد نظر قرار داده و در تمامی تحولات این منطقه بصورت جدی وارد شده تا از تحرکاتی که بی شک در آینده ای نه چندان دور از سوی روسیه در این محدوده جغرافیایی رخ خواهد داد مطلع باشند و بتوانند منافع ملی ایران را تامین کرده و وظیفه خویش را به انجام رسانند.

کشف سنگ نگاره‌های باستانی در مازندران

برای نخستین بار در تاریخ باستان‌شناسی ایران در مازندران سنگنگاره‌هایی کهنه با مفاهیم جانوری و انسانی در محدودی روستای بیلاقی نوا کشف شد.

«سامان سورتیچی» عضور هیات علمی باستان‌شناسی و سرپرست گروه باستان‌شناسی سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری مازندران با همکاری «عبدالعلی باطیبی» از اهالی نوا، در طی بررسی اجمالي منطقه‌ی آزوی روستای نوا توانست ده‌ها سنگ نگاره با تصاویر جانوری و انسانی با اشکالی ساده و استلیزه کشف کند.

سورتیچی در مورد نقش شبهی به خط موسوم به اینوگرام یا اندیشنگار که عبارتند از نشانه‌هایی تکراری در اشكال مختلف گفت: «تعیین قدمت این گونه نقش موسوم به پتروگلیف که در فضای باز و روی تخته سنگ‌های طبیعی و بدون استفاده از رنگ مایه نقر گردیده‌اند کار آسانی نیست.»

سورتیچی یادآور شد: «تخمین قدمت سنگنگاره‌ها روش‌های مختلفی دارد که از آن میان می‌توان مشاهدات ذره بینی به منظور مطالعه روند کند شن لوارهای معدنی سطوح نقش‌ها و مقایسه آن‌ها با سطوح مجاوری که سن آن‌ها مشخص است بررسی دقیق و تاریخ‌گذاری محوطه‌های باستانی محدوده سنگنگاره‌ها و نیز شناسایی جنس ابزار و وسائل حاکمی مورد استفاده با توجه به دوره‌بندی‌های باستان‌شناسی مبنی بر زمان کشف فلزات مفرغ و آهن و مقایسه تاریخ کشف آن‌ها با تصاویر یاد شده و هم چنین مقایسه نقش با دیگر تصاویر تاریخ‌گذاری شده در ایران نام برد.»

وی همچنین ضمن اظهار این مطلب که عملیات مستندسازی تصاویر مزبور به جهت ثبت دقیق و معرفی آن در شرف انجام است اعلام داشت: «سابقه مطالعات هنر های سخنگارها در ایران به سال ها پیش باز میگردد اما همواره خلخ چنین آثاری در پیشینه مطالعات باستان شناسی در مازندران احساس شد.»

عضو علمی باستان شناسی سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری مازندران در ادامه گفت «از آنجایی که باستان شناسی علمی است پویایی شک باید منتظر یافته هایی دیگر با مضماین نو در پنهانی مازندران بود.»

روستای بیلاقی نوا در بخش بالای لاریجان آمل، در شرق جاده هراز و در دوازده کیلومتری گزنک لاریجان واقع شده است.

پرسش از تاریخ (بخش ششم)

شهرام یزدی

قیام مردمی و ضد کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ چرا؟

جایگاه پادشاه در قانون اساسی مشروطیت تا مقطع ۱۳۳۲ چه بود؟

جایگاه حزب توده در مناقشات داخلی و ضرورت استفاده از قوه قهره علیه آنها

۳- انگیزه و طراح و مجری کوتنا که بود؟ دولت حاکم یا پادشاه قانونی؟

۴- آیا ارتضیان و غیرنظمیان نیز انگیزه هایی داشتند؟

۵- در حمله نظامیان به دولت مصدق اگر انگیزه مالی در بین نبوده، برای چنین عمل خطرناکی که خطر اعدام تتها بخشی از آن است، دیگر چه انگیزه قوی دیگری باقی می ماند؟

امیر تیمور کلالی و روایت سال اول دولت دکتر مصدق
 (سال ۱۳۳۰) همان طور که در ابتدای شماره قبل (شماره ۵) به عرض رساندم، محمد ابراهیم تیمور کلالی از اعضای فعال جبهه ملی در انوار مختلف از معروف چهره هایی است که در میان گروه های سیاسی مختلف و حتی متصاد از خوشنامی و احترام و مقبولیت در خور توجهی برخوردار است. کلالی در اولین کابینه دکتر مصدق - اردیبهشت ۱۳۳۰ - ابتدا وزارت کار سپس در تغییرات

خواننده گرامی در شماره ۶ مقالات سعی خواهم کرد تا ضمن ادامه مباحث قبلی به شناخت و ریشه یابی انگیزه سیاستیون داخل ایران که منجر به پذیرش حوادث مرداد ۳۲ شد پردازم. زیرا شواهد تاریخی حاکی از آنند که حتی در اولین سال دولت دکتر مصدق بسیاری از نظامیان و غیر نظامیان در ضرورت پایان دادن به حکومت ایشان متفق القول می شوند.

از سویی مهم ترین سوالات من نیز از همین جا نشأت

گرفتند؟!

۱- علت دخالت نیروهای مختلف ایرانی و غیر ایرانی در حوادث مرداد ۱۳۳۲ چه بود؟

۲- تقییک نیروهای عمل کننده و انگیزه هریک در حوادث ۲۵ و ۲۸ مرداد چه میزان بوده است؟

فرمانده کل قوا وارد مسائل سیاسی نشد . ولی فشار مسائل سیاسی کشور و گره های محکمی که به روند اصلاح امور مملکتی خورده بود باعث شد که بسیاری از میهن پرستان

با علم به محتوای قانون اساسی ایران و لزوم پرهیز پادشاه از ورود به مسائل اجرائی ، از وی بخواهند که در امور مختلف دخالت کند . این موضوع که کاملاً طبق قانون اساسی بود نه تنها از سوی امیر تیمور کلالی بلکه از سوی بسیاری دیگر مانند حسین علاء ، دکتر مصدق ، دکتر مظفر بقائی ، آیت الله کاشانی ، آیت الله بهبهانی ، سید ضیاء طباطبائی ، حسین مکی و بسیاری نمایندگان مجلس و سنا ، امیران و افسران ارتش نظیر سر لشگر زاهدی ، سرهنگ حسن اخوی و دهها نفر دیگر بسیاری دیگر نزد شاه جوان مطرح شد ، نام برده و شاه ایران ناچاراً بر خلاف روحیه خود بین کار مباردت کرد تا جانی که بعدها خصوصاً سالهای پس از ۱۳۵۰ عملاً بر تمام امور ارتش از خرید های تسليحاتی تا نقل و انتقال و مرخصی افسران ارشد نظرارت تام و عالیه داشت و حتی به جای نخست وزیر ریاست کابینه را به عهده داشت و با وزرای کابینه مرتباً در تماس بود و در مسائل فنی و اقتصادی مشاوران متعددی داشت و از ایشان گزارش های کارشناسی طلب می نمود و بر این اساس گاه نظراتی را اعلام و تا اجرای کاملش دنبال می کرد و گاه در برابر پاسخ های سطحی کارشناسان چنان موضع گیری می کرد که کمتر کسی جرأت بیان خلاف واقع و سطحی در امور مختلف از بحث های فنی تا روابط خارجی و بین الملل را داشت . تا حدی که منتقدین و مخالفان نظیر جبهه ملی و بسیاری دیگر وی را از دخالت در امور اجرائی دولت ها و ... برخدر می داشتند ولی وی خصوصاً از زمانی که فهمید بیماری کشنده ای (سلطان لنف) فرصلت زیادی برایش باقی نگذاشته ، از هر فرصتی برای ساختن ایران حداقل استفاده را میکرد

آری امیر تیمور کلالی صمن علاقه به دکتر مصدق و فلسفه نهضت ملی ، در امور اجرایی نظرات کاملاً مستقل و متفاوتی داشته که باعث می شود از دگم اندیشی و یکجانبه نگری بری شود . وی به دفعات مسائل مهم امنیتی را با شخص دکتر مصدق بیان می دارد و گاه بین او و

کابینه در ۹ آذر با حفظ سمت وزارت کار به وزارت کشور رسید و در همان روز با حفظ سمت سپرست شهربانی هم شد ولی در ۱۴ دی از وزارت کشور و وزارت کار توأمان استغفا کرد . ایشان هم عضو جبهه ملی و هم دوستی

پایداری با بسیاری از مخالفین و مستقل ها داشته و بنا به نوشته های خودش حدائق ۱ بار در سال ۱۳۳۰ گلایه های خود را در باب مسائل کشور و مسئولیت و ضرورت مداخله محمد رضا شاه پهلوی در مسایل سرنوشت ساز مملکت را حضوراً به سمع پادشاه جوان می رساند و نیز از طریق حسین علاء وزیر دربار رابطه ای با اعلیحضرت داشته است .

خواننده توجه داشته باشد که محمد رضا شاه ، پادشاهی جوان و طبق بند سوم اصل بیست و هفت متم قانون اساسی مشروطه که می گوید : قوه اجرائیه که مخصوص پادشاه است و ... و اصل ۴۶ که می گوید : عزل و نصب وزراء بمحض فرمان همایون پادشاه است و چندین ماده دیگر مانند ۴۷ و ۵۰ و ۵۱ که پادشاه را در برابر ارتش موظف به دخالت و عزل و نصب ها می کند ، موظف به دخالت مستقیم در امور دولت ها و در امور ارتش و کشور بود و لذا مکرراً از طرف اطرافیان خود در مورد رعایت حدود قانون اساسی مورد تذکر واقع می شد . وی با تجربیات زندگی در اروپا ، گرایشات سیاسی غربی داشت و حکومت دموکراتیک و پارلمانی نظیر سوئیس ها و انگلیسی ها را می پسندید و علاقه ای به مشروطه ایرانی از خود نشان نمی داد . خصوصاً که پاره ای خصوصیات روانی و ذاتی اش مانند ترس از برخوردهای سیاسی - اجتماعی و نداشتن قدرت ستیزه جویانه و استحکام رأی باعث می شد تا در مسائل پیچیده سیاسی - اجتماعی عصر خود حتی المقصور وارد نشود و بار مسئولیت اضافی را بدوش نکشد . بین دلایل موادی از قانون اساسی اروپائی را که شاه را مقامی سمبولیک و فاقد مسئولیت های اجرائی می دانست را به شدت می پسندید .

براساس اسناد تاریخی نیز وی تا ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ که در دانشگاه تهران ترور شد ، تقریباً هیچگاه جز به عنوان

"سوم آیا ایشان در برایر این خطر واکنش های مقتضی
نشن دادند؟"

"و بالاخره آیا نظریه ضرورت دخالت ارتش در امور
سیاسی که مفتاح مدعی آنست قابل پذیرش است؟" و

سوالات دیگری که پس از این سوالات قابل طرح خواهد
بود.

پاسخ کلالی و مفتاح و بسیاری دیگر صریح و قاطع است
و مستند فرمایشات خود را گزارش مقامات نظامی می
دانستند .

و اما مقامات نظامی چنین شهادت هایی را می پنیرند؟

"سرهنگ ۲ محسن مبصر" که بعدها به درجه سپهبدی
ارتقاء یافت ، خاطرات خود را در اروپا به چاپ رسانید که
متاسفانه در ایران موجود نیست ولی آقای خسرو معتقد
بخشی از این خاطرات را در کتابی تحت عنوان "شبکه
سازمان نظامی حزب توده ایران" نقل کرده که از اهمیت
ویژه ای برخوردار است که من پس از مقدمه ای از کتاب "
سازمان افسران حزب توده ۱۳۲۳ - ۱۳۳۳ - نشر شیرازه
- چاپ دوم ۱۳۷۸" اثری بی نظیر از آقای محمد حسین
خسرو پناه پیرامون سازمان نظامی (افسران و درجه
داران) حزب توده به آن خواهیم پرداخت .

خسرویناه در صفحات ۱۷۷ تا ۱۸۷ کتابش به
اقدامات نظامی سازمان افسران حزب توده به تفضیل می
پردازد و در صفحه ۱۸۴ می نویسد:

"... تشکیل گروهی برای ساخت نارنجک به تایستان
۱۳۳۱ میرسد ... رهبری حزب توده براساس اطلاعات و
خبری که از سوی سازمان افسران پیرامون گروه بندی ها
و تحركات جناح های مخالف نهضت ملی و طرفدار شاه و
ارتش گزارش می شد ، به اقدامات پیشگیرانه دست زد . از

مرادش بگو در می گیرد و پاره ای از این مسائل را
در دستتوشته هایش منعکس می کند که من نیز از آنها

بطور خیلی خلاصه برای فهم بیشتر اوضاع کشور استفاده
می کنم . پس با هم می خوایم : ۱ - شکست مذاکرات نفت
حتی پس از میانجیگری بانک جهانی و لزوم ترک قدرت
داوطلبانه مصدق و اعتراف مصدق به شکست در محافل
خصوصی .

۲- ضرورت دخالت نیروی پادشاه در امور امنیتی و
سروشوی سازکشور مانند نفوذ توده ای ها و نفت .

۳- ضرورت قلع و قمع بی رحمانه حزب توده که وابستگی
آنها به شوروی مورد تایید تمام مقامات امنیتی و نظامی و
انتظامی و حتی وزیر کار و فر هنگ بود .

در چند شماره اول مقالات سعی کردم تا پس از بررسی
اوپاوس بین المللی ، بحث اوضاع داخلی ایران و وضعیت
متشنگ درون دولت دکتر مصدق را به نقل از مقامات غیر
نظامی آگاه بیان دارم و برای بررسی صحت گفتار ایشان
، به منابع دیگر رجوع و چند سوال از مهم ترین سوالات
تاریخ معاصر ایران رامطرح و در پی پاسخ به عملکرد
کلالی ها و یا افرادی مانند عبدالحسین مفتاح قائم مقام
وزارت امور خارجه دکتر فاطمی و .... و سایر مقامات
کشوری باز دوباره به سری دیگری از سوالات رسیدم :

"اول آیا واقعا حزب توده خطری مهلك بود یا مفتاح و
کلالی ها اغراق کرده تا چیز دیگری را توجیه کند؟"

"دوم آیا دکتر مصدق و وزیر کشور و رئیس ستادش از
ماهیت و میزان خطر اقدامات حزب توده و بخصوص
سازمان نظامی حزب توده مطلع بودند؟"

در ارتش را مشخص ساخت و بر هوشیاری رکن ۲ ستاد ارتش افزود. پس از مدت کوتاهی از این واقعه، ۲۰۰ نارنجک ساخت کارگاههای حزبی در منزل شخصی به نام تبریزی در خیابان روزولت کشف شد.... در اواخر دی ماه ۱۳۳۳، ماموران فرماندار نظامی [دولت کوتنا!] [۱]

انبار مهمات حزب توده در داودویه را کشف کرده و ۱۲۰۰ نارنجک، ۹۰۰ بمب آتش زا، ۳۰۰۰ میخ پنج پر و وسائل و مواد تهیه نارنجک را بدست آوردند. پیش از این نیز انبار دیگری از مهمات و سلاح حزب توده در خیابان دلگشا کشف شده بود.

خواننده عزیز، تا اینجا به مطالبی اشاره داشتم که نشان از عزم جدی حزب توده برای نبردهای خیابانی طولانی دارد زیرا با ۱۲۰۰ نارنجک نمی‌توان به شکار آهو رفت یا جنگ صحرایی خارج از شهر را تدارک دید.

از سویی متاسفانه با آنکه مطلع که خاطرات ارزشمند سرلشگر حسن اخوی در اروپا منتشر شده ولی به آن دسترسی ندارم ولی همانطور که گفتم به بخش ناپیزی از خاطرات مهم سپهبد محسن مبصر در کتاب خسرو معضدد برخورده ام که به دلیل اهمیت تاریخی و تاثیری که در پاسخ به سوالات ما دارد، با اندکی تخلیص به عرض می‌رسانم.

ابتداء معضدد در شروع فصل ۸ کتابش (صفحه ۱۷۵)

با رنجشی زاید الوصف می‌نویسد " خاطره نویسان و بقایای اعضای سازمان نظامی در کتابها و مقالاتشان پس از حدود ۵۰ سال هرگز نخواسته یا نتوانسته اند اعتراف یا توجیه کنند برای چه حزب توده در دوران حکومت ملی دکتر مصدق که رئیس دولت با بزرگواری و دموکرات منشی وسعته صدر خود اجازه داده بود حزب توده نیز کمابیش زیر عنوانین و اسمی دیگر مانند جمعیت مبارزه با استعمار شرکت نفت جنوب، جمعیت هواخواهان صلح، جمعیت جوانان دموکرات، سازمان زنان ایران و اتحادیه کارگران و کشاورزان ایران و امثال آن فعالیت بکند و حتی وزیر دادگستری وقت عبدالعلی لطفی به پیروی همان نظرات دمکراتیک و آزادیخواهی در نظر داشت موجبات عدم

جمله این اقدامات ایجاد گروههای پیشتر و تشکیلات نارنجک سازی است. رهبری حزب توده با ارزیابی امکانات مالی و دانش فنی حزب و سازمان افسران به این نتیجه رسید که توانایی ساخت برخی مواد منفجره و سلاح های تخریبی از قبیل نارنجک، بازوکا، بطری آتش زا و... را دارد. ... مسؤولیت این تشکیلات بر عهد نورالدین کیانوری قرار داشت و معاونین وی سروان تپخانه

اسماعیل محقق زاده و مهدی ابوالفتحی بود .... در تشکیلات نارنجک سازی علاوه بر اعضای حزب توده، سرگرد لطفعلی مظفری، سروان مهندس مختار بانی سعید، سروان سوارحسین کلالی، ستون یکم مهندس محمود محمدی، سروان مهندس مرتضی عظیم زاده، ستون مهندس رمضان نصر اصفهانی، ستون یکم هوابی منوچهر مختاری گلپایگانی و ستون سوم هوابی اسدالله نصیری فعالیت داشتند. ... برای پیشرفت هر چه سریعتر تولید نارنجک، چند مغازه و خانه در نقاط مختلف شهر و از جمله در بازار آهنگران تهران اجاره شد و به برخی آهنگری ها سفارش ساخت قطعات معینی را دادند و به رغم هزینه های مالی فراوان تا کوتنا ۲۸ مرداد به دلایل فنی متعدد نتیجه قابل قبولی بدست نیامد... با کوتنا ۲۸ مرداد ۳۲ و تشکیل ستاد مقابله با کوتنا .... از سوی سازمان افسران سرگرد پرویز اکتشافی و ستون یکم ها هوشنگ سلطانی و مهندس غلامرضا تقی و رستمی به آنان پیوستند.... غم انگیز ترین حادثه ای که در جریان ساخت و آزمایش نارنجک رخ داد، افجعه نارنجک در دست سرگرد لطفعلی مظفری در روز ۲ اردیبهشت ۱۳۳۲ به همراه سرگرد وکیلی، سروان محقق زاده، ستون یکم مهندس محمود محمدی و مهندس مهدی ابوالفتحی در ارتفاعات مجاور قریه آدران در جاده کرج چالوس هنگامی که نارنجکی را آزمایش می‌کرد، به علت اشکال فنی پیش گفته، نارنجک در دست وی منفجر و به قطع دست راست و از دست دادن بینایی یک چشم وی گردید. همراهان سرگرد مظفری وی را بلاfacile به تهران منتقل و مخفی می‌سازند. انعکاس این حادثه در مطبوعات و پیگیریهای سرهنگ حسن اخوی و سرهنگ دوم مبصر، گوشه هایی از فعالیت آماده سازی نظامی حزب توده و نفوذ آن حزب

پیگرد رهبران حزب توده را فراهم آورد ، معهذا حزب توده دستور ساختن نارنجک و مهمات را صادر کرده و "این پرسش نیازمند پاسخ فوری نیست زیرا آقای ....

خسرو معتقد در ادامه ناچارا پاسخ خود را می دهد . وی در صفحات ۱۷۶ تا ۱۸۹ چنین می نویسد "از جریان ۳۰ تیر ۱۳۳۱ به بعد حزب توده تصمیم به جمع آوری سلاح و مسلح کردن اعضا گرفت . خرید و تهیه سلاح با مشکلاتی رویرو بود ، از این روکوبیه مرکزی تصمیم گرفت به موازات خرید سلاح که غالبا تقنگ و فشنگ و مسلسل بود ، به ساختن نارنجک و فشنگ و بطری آتش زا یا کوکتل مولوتوف و گاز اشک آور ، بازوکا ، مین ضد تانک و ضدنفربرداراند . از میان رهبران حزب ، دکتر کیانوری و دکتر جودت و خسرو روزبه پیش از همه به این نکته توجه داشتند ...."

معتقد در اینجا بحث مبسوطی در باره روش های ساخت و تامین مواد دارد که بهتر است علاقمندان به کتاب وی رجوع کنند ولی آنچه برای ما ضروریست خاطرات ارزشمند محسن مبصر است که خواهید خواند و در ادامه درنتیجه گیری ها از آن بهره خواهیم برداشت.

ادامه دارد ...

به انگیزه‌ی هشتم خداداد و سالروز شهادت

علیرضا رئیس

این نوشته که در مراسم خاکسپاری و یادمان علیرضا رئیس خوانده شد، در میان پان ایرانیستها به فرمان رئیس مشهور است. براساس این فرمان بود که در پانزدهم شهریور ماه ۱۳۲۶ مکتب پان ایرانیسم و بعدها حزب پان ایرانیست بنیاد گرفت. به همین سبب فرمان رئیس را به یاد اولین جان باخته‌ی پان ایرانیسم علیرضا رئیس و هم چنین به یاد آغاز شصت و دومین سال کوشش‌های میهن پرستانه پان ایرانیست‌ها از نظر شما می‌گذرانیم.

پس از شهادت علیرضا رئیس، در هشتم خداداد ماه ۱۳۲۵، محسن پژشکپور که در آن زمان دانش‌آموز سال پنجم دیبرستان بود و سرپرستی انجمن (انجمن ایران دوستان) را به عهده داشت نوشته‌ای را قلم زد.

نوشته‌ای که در آن برای اولین بار از "پان ایرانیسم" جدا از شکل فرهنگی آن چونان آئینی همه ایرانی برای همه‌ی سرزمین‌ها و تیره‌های ایرانی گرفتار در چنگال استعمار گران سخن به میان آمد بود.

آواره‌ی کوه و دشت باشیم یا قلوب ما را که کانون آتش ایرانپرستی است تیرهای جان‌گذار دشمنان میهن سوراخ سوراخ نموده باشد. اما از تو می‌خواهیم و به تو می‌گوییم و تو را به اهورا مزدا خدای بزرگ سوگند می‌دهیم که به پاس احترام روح شهدای ایران و به یاد بنیان‌گذاران انجمن و به خاطر عظمت ایران و برای همیشه تو نیز یک آرمان داشته باشی و معتقد به این عقیده گردی «پان ایرانیزم».

شاید این آرزو در زمان ما و در دوره‌ی تو به حقیقت بپیوندد، اما باشد. تو موظفی ذره‌ای از این اخگر را که در سینه داری در قلوب دیگران و آیندگان وارد کنی تا سینه به سینه بگردد و خاموش نشود و مطمئن باش روزی می‌رسد که این آتش پلیدی ما را بسوزاند و جز پاکی چیزی بر جای نگذارد، تا آن روز این وصیت ماست.

شما هاله‌ی سیاه را از دور پرچم ایران برنگیرید. این هاله نشانه‌ی عزادری و ماتم ما است تا وقتی که به هدف مقدس خود نرسیده تا زمانی که عظمت ایران را اعاده ننموده‌اید. شما را به ناموس وطن سوگند، این هاله را برنگیرید و نعمکشان بگویید: به پیش برای محظوظ این هاله (سیاه)؛ به پیش برای روز تاریخی و مقدس، آن روز سعادتبار فرج‌بخش، آن روز برای نخستین بار پرچم سه رنگ ما بدون هاله سیاه در دست جوانان فداکار و سربازان غیور انجمن در اهتزاز خود بود.

هموطنان، درود بر شما و شهدای ایران، درود بر قهرمان پیشاہنگ و شهید راه آزادی ایران علیرضا رئیس.

ایران را به شما می‌سپاریم و شما را به اهورامزدا.

فرمان رئیس

ما بنیان‌گذاران انجمن که نخستین پایه‌های ایرانپرستی را بر روی شانه‌های خود بر پا کردیم، امروز و در این ساعت به خاطر آن که انجمن مقدس خود را وارد یک راه تغییرناپذیر و به سوی یک هدف مقدس جاوید رهسپار سازیم و به خاطر آن که هرگز نگذاریم این شعله‌های آتش وطنپرستی که امروز از قلوب ما زبانه می‌کشد خاموش گردد و به خاطر آن که آرزو و ایده مشترکی را که همگی در قلب داریم تقدیم جامعه‌ی ایرانی و مبنای تعلیمات و فلسفه و کلیه عقاید انجمن خویش سازیم، می‌گوییم «پان ایرانیزم» آن آرزوی مقدس است که بر قلوب جملگی حکومت می‌کند.

اکنون به خدای خود و به شرافت انجمن خود و به خون نخستین شهید و سرباز فداکار انجمن «علیرضا رئیس» سوگند یاد می‌کنیم که برای همیشه و تا ابد جز پان ایرانیزم برای خود هدف و آرزوی تخصیص ندهیم و ایران را جز به سوی این آینده درخشان و دوست داشتنی نراییم.

ای آیندگان، ای کسانی که روزی زمام امور در انجمن کنونی ما را در دست می‌گیرید، مردم مبارز! کسانی که برای عظمت ایران به سازمان مقدس ما می‌پیوندد،

زمامداران! ای افرادی که بر فرزندان داریوش و سیروس حکومت می‌کنید، ای خواننده‌ی عزیز، شاید وقتی که این سطور را می‌خوانی اجساد ما خاک شده باشد. شاید که مکان ما کنج زندان باشد و شاید به جرم وطن‌دوستی

بیانیه حزب پان ایرانیست پیرامون عدم برگزاری کنگره حزب

به نام خداوند جان و خرد

هم میهنان گرامی

حزب پان ایرانیست با حدود شش دهه کوشش های سیاسی در پنهانی اجتماعی کشور و تلاش در جهت سر بلندی و اتحاد سرزمنهای ایرانی و استقرار حاکمیت ملت و گردش آزاد و دموکراتیک قدرت برآن بود که در روز جمعه دوازدهم مهر ماه هشتاد و هفت کنگره‌ی دهم خود را - که در سال هشتاد و چهار نیز به علت هجوم نیروهای انتظامی و امنیتی موفق به انجام آن نشد - برگزار نماید، که خود آزمایشی دوباره برای سنجش میزان پاییندی حاکمیت به آزادیهای مدنی بود. پس از اعلام اولیه‌ی موضوع در روز پانزدهم شهریور (روز بنیاد مکتب پان ایرانیسم)، نیروهای اطلاعاتی و امنیتی در اولین واکنش، بانو زهرا غلامی پور عضو شورای عالی رهبری را به صورت تلفنی توسط سر هنگی با نام رضایی که خود را سر هنگ اما کن معرفی می نمود مورد تهدید قرار دادند. سپس سروران قدرت الله جعفری، دکتر سهراب اعظم زنگنه، منوچهر یزدی و مهندس سید رضا کرمانی از اعضای شورای عالی رهبری به اداره‌ی پیگیری وزارت اطلاعات در تهران و اداره‌ی کل حراست غرب استان تهران در کرج (مهندس سید رضا کرمانی) دعوت و آقایان رحمانی، جوادی و ولایتی از کارشناسان وزارت اطلاعات با ابلاغ تهدید‌های جدی دستگاه، از پیامدهای سخت و ناگواری برای اعضای حزب در نقاط مختلف ایران خبر دادند. نامبرگان در پاسخ به اعضای شورا در ارتباط با علت برخوردها و رفتار قهر آمیز توضیح قانع کننده‌ای ندادند و برخلاف اصول مصروف در قانون اساسی و عدل و انصاف بر منطق زور تکیه زدند.

پیرو این رخدادها، شورای عالی رهبری حزب در جلسه‌ای که بدین منظور تشکیل داد تصمیم گرفت با پافشاری بر حقوق اساسی خود و پیگیری موضوع جهت روشن شدن دلایل امر، کنگره‌ی حزب را در موعدی دیگر برگزار نماید.

امید داریم کنگره‌ی حزب پان ایرانیست در شرایط عادی و بدون ممانعت‌های غیر قانونی تشکیل و طنین آزادی و دموکراسی در کشور دگر باره شنیده شود بدیهی است در هر شرایطی نبرد اندامان حزب پان ایرانیست در راه اعتلا و عظمت ملت ایران دنبال خواهد شد.

شورای عالی رهبری حزب پان ایرانیست

